

Всеукраїнська загально-політична і літературно-художня газета

КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ

<http://svitlytsia.crimea.ua>

№ 31 (1812)

П'ятниця, 1 серпня 2014 р.

Видався з 31 грудня 1992 р.

Ціна договірна

ЧЕРВОНА РУТА квітне у Криму!

І назву, й ідею цього кримського «квіткового» репортажу підказала саме червона рута — легендарна пісня карпатська квітка, яку не викорчувати ні в Криму, ні в Донецьку, бо проростає—пробивається вона крізь анексії і сепаратизми у вічність. Бо навіть у залишках душі «найзеленішого чоловічка» віднайдеться бодай два рядки з невмірущого приспіву найпопулярнішої української пісні.

Що ж то за «квітка надії» і де взялася вона в Криму? Чесно кажучи, якби не наша читачка із Сімферополя

Тетяна Григорівна Ліховська і її чарівна кримська червона рута

З «СВІТЛИЦЕЮ» У СЕРЦІ...

пані Тетяна Ліховська, то ми в редакції й не знали б, яка ж та рута на вигляд. Та ось одного разу Тетяна Григорівна забігла до нас за «Світлицю» і показала пломеніючий букетик. «А знаєте, що то за квітка? Це — червона рута, ота, що з пісні, вона у мене на дачі росте...»

Ось так геройня нашої сьогоднішньої розповіді відразу й причарувала тим букетиком, і запросила до себе в гості, щоб пересвідчилися самі, як карпатське чар-зілля почувається на окупованому кримському ґрунті. А ми, зачаровані, хіба мали змогу відмовитися?

Геройня — це без перевільшення. Наша кримська землячка, українка за «ду-

хом» (це за її власним визначенням) Тетяна Григорівна Ліховська, тендітна, рухлива, завжди усміхнена, має мужність і сили залишатися собою й не приховувати своїх переконань навіть у цих абсурдно-окупаційних умовах. Не так багато залишилося в Криму людей, яких ми з відчіністю називамо «світличанами», котрі в цьому наелектризованиому шовінізмом оточенні не остерігаються читати «Світлицю» (скажі мені, що ти читаєш, і я скажу — хто ти!), та ще й поширюють її серед сусідів та знакомих. У теперішньому Криму іх справді можна вважати героями.

«Кримську світлицю» Тетяна Григорівна передплатувала багато років підряд. Коли окупанти (ну як їх ще

назвати?) передплату в Криму заблокували, якийсь час знаходила газету в кіосках. А коли «анексатори» перекрили її це, пані Тетяна таки віднайшла нас у нашому бездомному вигнанні, і хоч із 3–5-денним запізненням, але щотижня — знову зі «Світлицею»! І тепер, коли Крим відірвали від України і забороняють її блокують усі українські, виглядає кожен номер, аби не переривалась ця остання духовно-інформаційна ниточка, яка з'явує її з Батьківщиною.

Але як стала Україна Батьківщиною людині, у котрої в роду взагалі не було українців: мама у Тетяни Григорівни — білоруска, а батько — німець...

(Продовження на 12-й стор.)

КРИМ — НАШ ДІМ!
Данило КОНОНЕНКО

СЛОВО ДО КРИМСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

...Ми ж бо з вами отут, у Криму, не у гостях, а вдома. Тут наш рід, тут оселя в квітучім вишневім садку... І працюємо ми до знемоги, до поту, до втоми, як діди і батьки, як судилося і нам на віку. І нікуди нам звідси повіті не піти, не подітись, і ніхто, і ніколи нас не вирве з цієї землі. Тут могили батьків. Тут живуть наші внуки і діти, тут пустили коріння праправнуки наші малі. Скільки ж нашої крові святої за волю в краю цім пролито! Скільки вкладено сил, щоб були тут і мир, і добро..

Василь ЛАТАНСЬКИЙ

ОТУТ МІЙ ДІМ

На цій землі, де скіфи й таври Трудились з мудростю бджоли, Не раз гуляв затятий варвар — Чужинці хмарами пройшли... Ми не вставали навколоїці Ні перед ким в своїх стежах! На цій землі ми, українці, Лагодуємо — не страх. Нам не зреється такої вдачі, Як хліба й мови не зреється. Поки є славні Сагайдачні, Вкраїні жити і цвісти! Синіють гори в піднебесі І море серце звеселя... Земля Руданського і Лесі, І Коцюбинського земля. Земля це наша.

Нині й прісно!

І сива, й вічно молода. Отут мій дім — моя Вітчизна, Її ні кому не віддам!

ЧЕРМОШЕНЦЕВА НЕ ЗАБУВАЄМО!

У ТЕРНОПОЛІ ЗУСТРИЛІСЯ ЕТНІЧНІ РОСІЯНИ З КРИМУ: АКТИВІСТКА
ЛЮБОВ КАЛМАКОВА І ВОЯК УПА ВОЛОДИМІР ЧЕРМОШЕНЦЕВ

Часто, згадуючи того чи іншого кримського українця, думаю: а де ж він тепер? Виїхав на материк відразу після анексії Криму чи ще залишається на півострові? На відміну від біженців з Донбасу, особи, які масово покидали Крим на весні, так чи інакше представляють проукраїнську частину населення АРК. Звичайно, з Донбасу та ж були вимушенні виїжджати патріоти, але останні

на даний момент вже грунтівно «розбавлені» тими, хто просто тікав від війни. Як визначити — хто є хто? Як працювати з кожною категорією вимушених переселенців?

Із першою хвилею кримчан все зрозуміло: треба зробити так, щоб вони триались разом. І для початку треба сформувати патріотичне ядро. Запропонував Любі Калмаковій зробити перші кроки: провідати ветерана УПА, бахчисарайця Володимира Чермошенцева з тим, щоб утворити галицький «кістяк» кримського земляцтва. Адже 87-річний Володимир Олексійович також навесні був ви-

мушений покинути Крим.

Було що кидати — непогано квартира у Бахчисарай, а ще ділянка землі, хатина, з якої було видно море... Однак своїм попереднім життям Чермошенцев відсікав «спокійні» варіанти власної старості, бо, живучи в Криму, постійно підтримував українську громаду і вважався невиправним бандерівцем. Шовіністи-аксьоновці, прийшовши до влади, не вибачили йому надмірної проукраїнськості, почали погрожувати розправою. Тепер ветеран УПА має тільки невеличку кімнату в Петриківському герiatricному пансіонаті, що під Тернополем.

(Продовження на 6-й стор.)

Кримські «галичани» В. Чермошенцев і Л. Калмакова

31

4 820157 940020

ЗАСНОВНИКИ:
Міністерство культури і туризму України,
Всеукраїнське товариство «Просвіта» імені Тараса Шевченка,
трудовий колектив підприємства «Об'єднана редакція газети «Кримська світлиця»

За вагомий внесок у справу українського національного відродження, розбудову та зміцнення Української держави редакція газети «Кримська світлиця» нагороджена медаллю Всеукраїнського товариства «Просвіта» «БУДІВНИЧИЙ УКРАЇНИ»

Головний редактор
Віктор КАЧУЛА

Газета зареєстрована
Міністерством юстиції
України
Реєстраційне свідоцтво
КВ № 12042-913ПР
від 30.11.2006 р.
Індекс: 90269

Редакція не завжди по-
діляє думки авторів публі-
кацій, відповідальність за
достовірність фактів не-
суть автори.

Рукописи не рецензують-
ся і не повертаються. Ли-
стування з читачами - на
сторінках газети.

Матеріали для друку
приймаються в електрон-
ному вигляді. Редакція
залишає за собою пра-
во скороочувати публі-
кації і редактувати мову.

ТЕЛЕФОНИ:
головного редактора -
(067) 650-14-22
(050) 957-84-40

АДРЕСА РЕДАКЦІЙ:
95006, м. Сімферополь,
бул. Гагаріна, 5,
2-й пов., к. 13 - 14
e-mail: kr_svit@meta.ua
http://svitlytsia.crimea.ua

Віддруковано в ТОВ
«МЕГА-Поліграф»,
м. Київ, вул. Марко
Вовчок, 12/14,
тел. (044) 581-68-15
e-mail: office@mega-
poligraf.kiev.ua
Тираж — 2000

ВИДАВЕЦЬ -
ДП «Національне
газетно-журналне
видавництво»

03040, м. Київ,
вул. Васильківська, 1,
тел./факс
(044) 498-23-65
Р/р 3712800300584
в УДКСУ у м. Київ
МФО 820019
код ЄДРПОУ 16482679
E-mail:
vidavniictvo@gmail.com

Розповсюдження,
передплатна, реклама:
тел. +38(044) 498-23-64;
+38 (050)310-56-63

ТУРЧИНОВ ОГОЛОСИВ ПРО ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПАРЛАМЕНТСЬКОЇ КОАЛІЦІЇ

Як передає кореспондент УНІАН, на засіданні парламенту Голова ВР України Олександр Турчинов нагадав, що 27 лютого 2014 року було оголошено про створення коаліції «Європейський вибір», до складу якої увійшли 262 народних депутати. О. Турчинов зазначив, що на пленарному засіданні фракції «УДАР» та «Свобода» заяви-

ли про вихід зі складу коаліції і подали відповідні документи, які підтверджують рішення народних депутатів з особистими підписами.

Крім того, за його словами, ще 19 народних депутатів заявили і подали заяви про вихід зі складу коаліції. «Узв'язку з цим, оголошує про припинення діяльності парламентської коаліції «Євро-

пейський вибір» у Верховній Раді 7 скликання», — наголосив О. Турчинов.

Президент України Петро Порошенко зробив з цього приводу заяву. На його думку, вихід народних депутатів з коаліції не має паралізувати роботу парламенту. Як відомо, відповідно до Конституції України, в разі, якщо протягом 30 днів не буде створено нової коаліції, це дає підстави Президенту України розпустити Верховну Раду України.

«ЦЕ ПИТАННЯ ЦІННОСТЕЙ, АЛЕ НЕ ГРОШЕЙ...»

Президент України Петро Порошенко розчарований рішенням Франції не відмовлятись від продажу Росії авіаосцив «Містраль». Про це він написав у Twitter. «Ми розчаровані рішенням Франції продовжити співробітництво з Росією за програмою «Містралей». Це — питання цінностей, але не грошей», — наголосив П. Порошенко.

Як повідомляє УНІАН, Росія після анексії Криму продовжує військову агресію проти України. Українці закликали ЄС не продавати Росії зброю, зокрема, французькі військові кораблі «Містраль». Західні партнери також закликають Париж не постачати Росії «Містралі». США та союзники твердять, що за нинішніх умов надання Москві високоякісної зброї є недоречним. Однак 21 липня

Президент Франції Франсуа Олланд заявив, що Франція виконає свої зобов'язання щодо будівництва першого військового корабля типу «Містраль» для Росії, оскільки Москва вже заплатила за цим контрактом.

Роботу над другим кораблем класу «Містраль» Президент Франції пов'язав із позицією Москві щодо української кризи. За його словами, якщо обмеження стосовно Росії будуть запроваджені, це «має статися на рівні ЄС і стосуватиметься лише майбутніх поставок техніки». «Поки цього немає, подивимося, чи поводитиме себе Росія погано», — сказав Олланд.

* * *

НАЦІОНАЛЬНА ГІДНІСТЬ ДОРОЖЧА
ЗА «МІСТРАЛІ» — читайте стор. 5

США НІКОЛИ НЕ ВІДНОСЯТЬ АНЕКСІЮ КРИМУ

Сполучені Штати «ніколи не приймуть» анексію Росією Криму і не зможуть ігнорувати роль Росії в українській кризі. Про це заявив кандидат на вільну з лютого посаду посла США у Москві Джон Теффт.

Теффт заявив, що анексія Криму «знищила саму основу» європейської безпеки. Упродовж останніх місяців напружені ситуації в Україні через російське втручання, відносини між Вашингтоном і Москвою значно погіршилися, зазначає Радіо «Свобода».

Джон Теффт, який був послом в Україні та Грузії, на думку багатьох у Росії, вороже налаштований щодо Кремля. А його прихильники називають Теффта неперевершеним і професійним дипломатом.

УКРАЇНА НЕ ПРИПИНІТЬ БОРТОТЬБУ ЗА КРИМ

Міністр закордонних справ Павло Клімкін заявив, що Україна не припинить боротьбу за Крим. «Анексія та окупация Криму забута багатьма. Я хочу заявити, що Крим був, є і буде українським. Ми не припинемо боротися за Крим», — підкреслив міністр.

Він також давав, що настрої в Криму, на Донеччині та на Луганщині змінилися. «Зараз змінюються настрої в Криму, так само, як і на Донеччині та Луганщині... На жаль, для цього знадобилася низка трагічних подій, зокрема, і збитий малайзійський літак», — зазначив П. Клімкін.

ОТРИМАННЯ ДИПЛОМА ПРО ВИЩУ ОСВІТУ ДЕРЖАВНОГО ЗРАЗКА

Нагадуємо, що, зважаючи на численні звернення студентів, які навчаються на півострові Крим та у м. Севастополь, Міністерством освіти і науки України наказом № 655 від 28 травня цього року затвердженого Порядок замовлення та видачі документів про освіту державного зразка випускникам вищів на тимчасово окупованій території України.

У випадку відмови випускника від отримання документа про вищу освіту, не передбаченого чинним законодавством України, виконання в повному обсязі всіх вимог навчального закладу, МОН України за заявою випускника визначає вищий навчальний заклад, розташований у Херсонській або Миколаївській області, який забезпечить замовлення і ви-

дачу документа про вищу освіту та додатка до нього.

До заяви необхідно додати копію документа, що посвідчує особу, а також залікову книжку або академічну довідку. Якщо ж у випускника відсутні залікова книжка або академічна довідка, інформація про навчання перевіряється МОН України засобами Єдиної державної бази з питань освіти.

У разі, якщо випускник вже отримав документ про вищу освіту зразка, не передбаченого чинним законодавством України, та бажає отримати документ про вищу освіту з додатком до нього, він має за такою ж процедурою звернутися до МОН України, проте замість залікової книжки або академічної довідки повинен надати копію документа про

нальній авіаційний університет — 39 тис. 748 заяв; Національний педагогічний університет імені Івана Франка — 54 тис. 121. Про це свідчить рейтинг вищих навчальних закладів за кількістю поданих заяв (за освітньо-кваліфікаційними рівнями молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста, магістра), повідомили УНІАН у Відділі взаємодії з громадськістю Міністерства освіти і науки України.

На другому місці: Київський національний університет імені Тараса Шевченка — 51 тис. 624 заяв; на третьому — Національний університет «Львівська політехніка» — 49 тис. 982 заяв; далі йдуть: Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут» — 45 тис. 428 заяв; Націо-

вищу освіту, котрий він отримав у вищому навчальному закладі, розташованому на тимчасово окупованій території України.

Також нагадуємо, що відповідно до наказу МОН України від 07.05.2014 року № 556 передбачено переведення студентів з тимчасово окупованих територій в інші вищі навіть під час навчального семестру. У випадку відсутності вільних місць за напрямками, що фінансуються державним бюджетом, будуть використовуватися бюджетні вакантні місця за іншими напрямками, а у разі оплатного навчання у вищих окупованих АРК та м. Севастополя, пропонується здобувати освіту зі збереженням умов оплати, в будь-якому вищому навчальному закладі, розташованому в інших областях України.

У разі, якщо вища освіта і наукові дослідження вищого навчального закладу, в якому ви навчаєтесь, не передбачені чинним законодавством України, ви можете звернутися до МОН України з заявою про здобування освіти зразка вищої освіти в іншому навчальному закладі, розташованому в іншій області України.

Телефони «гарячої» лінії

Міністерства освіти і науки України — (044) 481-32-11

або 481-32-36.

У МІНОСВІТИ НАЗВАЛИ ВІШІ, ДО ЯКИХ ЦЬОГО РОКУ НАДІЙШЛО НАЙБІЛЬШЕ ЗАЯВ ВІД АБІТУРІЕНТІВ

Найбільше заяв про вступ абітурієнти подали до Львівського національного університету імені Івана Франка — 54 тис. 121. Про це свідчить рейтинг вищих навчальних закладів за кількістю поданих заяв (за освітньо-кваліфікаційними рівнями молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста, магістра), повідомили УНІАН у Відділі взаємодії з громадськістю Міністерства освіти і науки України.

На другому місці: Національний педагогічний університет імені Івана Франка — 34 тис. 709 заяв; Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара — 33 тис. 232 заяв; Харківський національний університет імені Каразіна — 28 тис. 365 заяв; Київський національний торговельно-економічний університет — 25 тис. 468 заяв та Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича — 25 тис. 151 заяв.

Всього станом на 9.00 28 липня в Єдиній державній електронній базі з питань освіти за освітньо-кваліфікаційними рівнями молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста, магістра зареєстровано 1 млн. 912 тис. 652 заяв.

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА ЗАЙНЯТОСТІ СПРИЯЄ В ПРАЦЕВЛАШТУВАННІ ВИМУШЕНИХ ПЕРЕСЕLENЦІВ

Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим інформує вимушених переселенців з тимчасово окупованої території півострова щодо допомоги у працевлаштуванні.

Державна служба зайнятості здійснює допомогу вимушеним переселенцям з АР Крим у пошуку тимчасової або постійної роботи, сприяє професійній підготовці, пепріпідготовці та підвищенні кваліфікації, надає інформацію та консультації відносно сфері зайнятості.

Реєстрація у центрах зайнятості проводиться незалежно від зареєстрованого місяця проживання або перебування. Адресу найближчого центру можна дізнатися за безкоштовними телефонами — 0-800-50-50-60 (зі стаціонарного телефона), 730 (з мобільного) або на офіційних сайтах: www.dcz.gov.ua та www.trud.gov.ua.

Для реєстрації при собі необхідно мати:

— Паспорт громадянина України (або документ, що засвідчує особу);
— Номер облікової картки платника податків (ідентифікаційний номер);
— Трудову книжку;
— Документи про освіту;
— Військовий квит

ТРИМАЙТЕ ПОРОХ СУХИМ!

Дізнавшись, що редакторів кримськотатарських газет «Кырым» та «Авдёт» запрошували до ФСБ і не знайшовши їхніх газет у продажу, чи не вперше серйозно замислилася: а чи не почнуть не сьогодні — завтра шукати екстремізм і у моїх публікаціях? А він не піддається жодному вимірюванню: ні на вагу, ні на зрист, не визначається і за хімічним складом, і оцінка його наявності завжди суб'єктивна. То що ж — можна, а чого — ні? Відповідь спробувала знайти у свіжих кримських виданнях, у тому числі тих, які завжди вважалися сміливими.

Газету «Первя Крымская», яка не виходила до цього кількох місяців, не візнала взагалі. Замість статей, що претендували на об'єктивність і аналітику, — суцільній «одобрямс» російській владі, цитати від сучасних «великих» кримських керманчиків, що красуються на білбордах з підписом «Команда победителей», та інтерв'ю з російськими чиновниками. Ще й які інтерв'ю! Задовідей секретаря Союзу журналістів РФ Володимира Касютіна в матеріалі «Журналістика по-руски: цензура или свобода?» з'ясувати не можна абсолютно нічого. Це як у пісні: «и не то, чтобы да, и не то, чтобы нет». Чи не єдиними фразами з конкретним смисловим навантаженням я б назвала такі: «...нужно ни с кем не сориться»; «Не бывает свободы мгновенной и гигантской. Ты должен каждый день по миллиметру отвоевывать пространство», а ще визнання того, що пропаганди може бути «на каком-то телеканале 80%». Але все це ніяк не впливає на загальну позитивну оцінку того, що відбувається в російському інформаційному просторі.

Більш за те, складається враження, що в Росії існують зовсім інші, не притаманні нам уявлення про моральності. Буквально дніми в передачі «Воскресный вечер» її ведучий пафосно заявляв, що, на відміну від Америки, Росія ще жодного разу не була спіммана на брехні. Можливо, їх так, якщо орієнтувалися на притчу про невловимого Джо, якого ніхто не ловив. А якщо, окрім жартів, то цілька місяців тому під час захоплення Криму тут рясні красувалися «зелені чоловічки» без будь-яких розпізнавальних знаків, которых цнотливі українські ЗМІ називали невідомими (прямо-таки НЛО!), а президент Путін категорично заперечував їхню належність до Росії. І лише коли всі законодавчі документи на Крим було оформлено, на увесь світ заявили, що це, звичайно ж, були російські солдати.

Такий самий варіант про-рахувався і на сході України. Телеканали хором стверджують, що ополченці існують самі по собі, і що їхній з'язок з Росією ще нікому «довести не вдалося». Тоді звідки ж у цих «хліборобів» та «шахтарів» стільки зброя, звідки у них провіант, у той час, коли українські військові по п'ять діб сидять на одноденному американському пайку і «закусюють травою»? На які кошти існують і воюють (та ще й як ефективно) ці «хлібороби», адже нинішнього року не орали, не сіяли і врохаю не збиратимуть? Як все це їм вдається, якщо існують ополченці за рахунок того ж бюджету, що і решта українців, у тому числі й військові, котрі не мають навіть взуття і за версією російських ЗМІ йдуть в бій у пляжних кашках? Тож і бойовий дух в Україні на нулі, вони масово здаються «хліборобам», керівники яких мають

(і це не заперечується) російське громадянство. Але ополченці не звинувачують себе в тому, що свідомо порушили конституцію і цілісність держави, внаслідок чого проливається кров її мирних громадян, а всю відповідальність перекладають на захисників. Так само поводиться і «не причетна» до цього Росія, яка волає про «військові злочини» України на увесь світ.

А російські політики перед телекамерою під оплески залу вже висловлюються з приводу того, що настав час легалізуватися, офіційно визнати Малоросію і ввести туди війська та поставити Європу і Америку перед фактом, бо раніше чи пізніше це доведеться зробити. І все буде як в Криму: світові стівтоваристи потупотить ногами й заспокоїться. Набридло гратися у гру «я — не я і хата — не моя» Геннадію Зюганову, він відкрито заявив, що його партія направляє на підтримку сепаратистів сотні тонн гуманітарного вантажу. Тож не босі, і труву не їдять, і нішої українці не лише трофеїною зброєю, як повідомляється у ЗМІ.

Ще один аргумент на користь непричетності Росії до збройного конфлікту канал «Росія-24» вбачає в тому, що в лікарнях на території цієї держави надали медичну допомогу понад двома десятками українських поранених, які вийшли до прикордонників з білим прaporom. У день цієї події телеведучий зізнався, що таке рішення далося приймаючій стороні дуже непросто, особливо, коли з'ясувалося, що двоє тяжкопоранених, ймовірно, представники Нацгвардії. І все ж таки їх (хоча один з них помер першою ж ночи) не добили і не кинули помирати безпомічними, а медики виявилися гідними людьми, вірними клітві Гіппократа. Але російські ЗМІ використали цю ситуацію для відповідної пропаганди, насікільки це можливо: українські воїни мусили перед мікрофоном нарікати на своїх командирів, українську владу, агітувати за припинення операції проти сепаратистів. Теж саме щодо антiterористичної операції заявила і половина українська льотчиця Надія Савченко, яку призначили винною в загибелі двох російських журналістів. Нібито дівчина, корегуючи мінометний вогонь, могла розглядіти їх в оточенні ополченців і направити постріли так, щоб ці двоє не постраждали. Адже міномет — не спайнерська гвинтівка, а гранатомет.

Втім, не варто засуджувати притягнену до кримінальної відповідальності Росією Надію за «співпрацю зі слідством», тим більше — поранені. Життя і свобода — дорожче. А «компромат» можна й висмоктати із пальця, як і докази «непричетності» Росії до трагічних подій в Україні, зокрема, того, що сталося з «Бойнгом-777».

Можна просто заявити: «У Юлії Тимошенко 278 рахунків у банках». А як же ви про це дізналися і який резон мати стільки рахунків? Або ж виставити як «furio Майдану» народну депутатку Лесю Оробець. Або ж ославити Валентину Наливайченко та Петра Порошенка як агентів США, нібито для олігархів така діяльність може бути основним джерелом доходів. Інакше навіть тоді нинішньому президенту ці клопоти?

А ось за кримську пресу

прикро. Навіть газета «События», яка ще недавно об'єктивно відображала події, вже практично не відрізняється від інших. Чи її головного редактора теж викликали куди треба? Хоча з неї всетаки можна дізнатися, чому в Криму такі «привабливі» ціни: «Самые большие ценники были установлены в магазинах Симферополя, где размер торговой надбавки на молоко составлял 90%, масло — 100%, а колбасу — 145%». І це замість дозволених 10%. Це одна з небагатьох корисних інформацій, що дає кримчанам реальну зброю у боротьбі за реалізацію своїх прав. Бо якщо наявіть тисячу разів повторити слово «солодко», насправді, солодше від цього не стане.

А «Крымская правда» продовжує лишатися в полоні своїх традицій, щоправда, її одкровення виглядають надто вже наївними, навіть смішними. Чого варто хоча б це: «А еще тут неожиданная радость: на этой неделе Владимир Путин подписал закон, включающий Крым в состав регионов, где могут появиться игорные зоны». Щодо «неожиданності». Це питання вже активно обговорюється кілька місяців і пройшло всі необхідні узгодження, окрім підпису президента, чиєю ініціативою, власне, і була появивати такої зони на півострові. А тепер щодо «радості». Кримське телебачення, працівники якого точно до ФСБ на виволочку не запрошують, дніми в черговий раз надавала телевефір для обговорення цього питання, у тому числі, цікавилося думкою пересічних кримчан. І жодна із опитаних жінок запровадження гральної зони не схвалила. Вони говорили про те, що встановлення гральних автоматів завдасть кримчанам барак горя, наголосували на ймовірному погіршенні криміногеної ситуації там, де присутні «дурні» гроши, хтось очікував пожвавлення проспекту. Лише двоє молодих чоловіків сказали щось на кшталт: «А чому б і ні?». Тому що жінка-маті не хоче, щоб родинний бюджет «перетікає» у чужі кишені, не хоче, аби її сини «підсіли» на цю коштовну забавку, що діє як наркотик.

Та ще більше потішило голосування з приводу катастрофи малайзійського «Боїнга». Це ж треба додуматися визначати винного з допомогою читачів «Крымской правды!» Навіщо тоді експерти, навіщо «черні скриньки», якщо можна, працюючи деси на ринку майже за тисячу кілометрів, визначити винного? І ним буде той, за кого проголосує більшість. Серед кандидатів у злочинці

— Україна, Росія, ополченці і Україна разом з американцями. За кого проголосує більшість, згадати не важко. І не треба думати, що це пустопорожня розвага, яка не матиме жодних наслідків, — це теж елемент певної політтехнології, розрахованої на зомування громадян.

А ось Наталія Астахова, яка увесь минулий час була однією з очільниць у боротьбі з Україною (за це в СБУ не викликали, давали високі зарплати і пенсії) вже вивільняється від ейфорії. «В информаційній войні правил нет. А пострадавшие и погибшие есть. Мы все — пострадавшие в этой войне», — розмірковує вона.

І у всіх, хто не боїться говорити про те, що хвильює, слово «война» на порядку денного. Російські політики вже привсілюдно зважують свої ядерні можливості у разі, якщо Україна офіційно стане військовим союзником США. Зупиніться! Крим і так — непоганій трофей. До того ж, думаю, і Україна за ним не дуже шкодує. Люди, які працювали на відокремлення Криму, тут завжди були найншонованішими, а Україна не шкодувала їм високих звань, орденів та медалей. Но я же: вона — демократична, тут можна все і усім! Ось і маємо. А якщо б тримали порох сухим, не треба було б класи сьогодні в могили стількох молодих українців, принижувати їх голодом і половином. Але це не Росія, а вона, моя Вітчизна, таклегожавно, граючись, під смішні гарантії відмовилася колись від ядерної зброї. Бо ж, бачите, важко утримувати. А будувати палаці для олігархів не важко? Bo це не Росія, а вона невтімно паплюжила свої «перевертні в погонах». А для Росії поліція — найшоновані люди. Вони — чи не єдине джерело натхнення для сценаристів, що співпрацюють з телебаченням. В нескінченних, майже цілодобових серіалах ми бачимо прямо-таки фантастичних захисників право-порядку. І так щодня і щовечора. Тому і опертися російській владі є на кого, а «беркутівці», що захищали Януковича, для них — виховний ідеал. І, звісно ж, це не Росія «понизила у званні» солдатів Великої Вітчизняної, хоча саме так було вказано на інших орденах і медалях. Для держави Україна ця війна таки дійсно не була ні великою, ні вітчизняною. Хоча для переважної більшості українців — була! А на російському телеканалі «Звезда» постійно демонструються фільми воєнних часів, і російський військовослужбовець відчуває навіть на підсвідомому рівні: не забули тих, не забудуть і нас. У той час, як українські воїни навіть у своїй державі і на своїй землі здаються в полон, хоча їм і соромно, і страшно. А винні не спадріві не вони, а ті, хто не зумів правильно розпорядитися своєю владою. Но хіба ж може засіць у вовка просити гарантії своєї безпеки та недоторканності і вірити йому?

В одному з творів Антона Чехова писав, що якщо серед декораций її є присутня рушниця, вона обов'язково вистрілить. І про це не можна забувати нікому. Вкладаючи величезні кошти в оборонний комплекс, Росія відчуває постійну спокусу якоюсь це виправдати, бо не зариває ж вона дійсно гроши в пісок. І доки декорацію її життя прикрашає рушниця, не можна розслаблятися. Недарма ж кажуть: хочеш мир — будь готовий до війни.

Тамара СОЛОВЕЙ

«Стучать» везде, «стучать» всегда! Ось такі листівочки «засвітилися» в Криму...

Неоголошена війна

ПУТИН ПОСИЛИВ КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПУBLІЧНІ ЗАКЛИКИ ДО СЕПАРАТИЗМУ

Президент Росії Володимир Путін підписав закон, що посилює кримінальну відповідальність за публічні заклики до сепаратизму. Про це УНІАН повідомили у прес-службі Кремля.

Зокрема, до Кримінального кодексу Росії вносяться зміни і встановлюється відповідальність за публічні заклики до сепаратизму у вигляді штрафу від 100 тис. рублів (блізько 3 тис. доларів) до 300 тис. рублів (блізько 9 тис. доларів) або у розмірі заробітної плати або іншого доходу засудженого за період від одного року до двох років, або у вигляді арешту на строк від 4 до 6 місяців, або позбавлення волі на строк до 4 років (замість 3 років).

За заклики до сепаратизму, здійснені з використанням ЗМІ, зокрема Інтернету, передбачено покарання у вигляді обов'язкових робіт на строк до 480 годин із позбавленням права обійтися певні посади або змінитися певною діяльністю на строк до трьох років, або позбавлення волі на строк до 5 років з позбавленням права обійтися певні посади або змінитися певною діяльністю на строк до трьох років.

Як повідомляє УНІАН, Путін назвав суверенітет і територіальну цілісність РФ фундаментальною цінністю. (Визнані усім світом кордони та територіальна цілісність України, брутально попрані Росією, до фундаментальних цінностей, звісно, не належать...). «Суверенітет і територіальна цілісність — фундаментальні цінності. Йдеться про забезпечення незалежності та єдності нашої держави, надійний захист території, конституційного ладу, своєчасної нейтралізації внутрішніх і зовнішніх загроз. А в сьогоднішньому світі їх вистачає», — сказав Путін. Водночас Росія після анексії Криму почала дестабілізувати ситуацію на сході України, поставляючи новітнє російське озброєння і бойовиків до Донецької та Луганської областей.

ПІДОЗРЮВАНА У СПРАВІ ОЛЕГА СЕНЦОВА РЕЖИСЕРКА ВИМУШЕНА БУЛА ВТІКАТИ ВІД ФСБ З КРИМУ

</div

ООН НАЗВАЛА КАТАСТРОФУ БОЇНГА ВІЙСЬКОВИМ ЗЛОЧИНОМ

Збиття терористами літака Boeing-777 «Малайзійських авіаліній» над територією України може розглядатися як вчинення військового злочину. Про це заявила Верховний комісар ООН з прав людини Наві Піллій у зв'язку з оприлюдненням у понеділок нової доповіді про ситуацію на сході України, інформує сайт ООН.

«Це порушення міжнародного права за даних обставин може прирівнюватися до військового злочину. Вкрай важливим є проведення невідкладного, ретельного, ефективного, незалежного і неупередженого розслідування для з'ясування обставин трагедії», — зазначила Н. Піллій.

Вона звернула увагу всіх учасників конфлікту, у тому числі іноземних бойовиків, що всі, причетні до порушення міжнародного права, а особливо до військових злочинів, будуть

ЧУРКІН ПРОКОМЕНТУВАВ КАТАСТРОФУ БОЇНГА: «ЦЕ БУВ... КОНФУЗ, А НЕ АКТ ТЕРОРІЗМУ»

Постійний представник Росії в ООН Віталій Чуркін назвав катастрофу малайзійського Boeing... конфузом. Коментуючи інформацію про перехоплені СБУ розмови терористів на Донбасі, коли ті з'ясували, що збили пасажирський літак, а не військовий, Чуркін зазначив, що вони збили його помилково.

«Згідно з записами, люди зі сходу (України) говорили, що вони збили військовий літак... Якщо вони вважали, що збили військовий літак, це був конфуз. Якщо це був конфуз, це не був акт тероризму», — зазначив він.

КОНФУЗ В 298 ЖИЗНІЙ...

Олег Панфілов

«Согласно записям, люди с востока (Украина) говорили, что они сбили военный самолет... Если они считали, что сбили военный самолет, это был конфуз. Если это был конфуз, это не был акт терроризма», — сказал постоянный представитель России в ООН Виталий Чуркин...

Англійське «confusion» точнее переводиться как «путаница» или «смутение», но сути не менят. Менят отношение к России, как к стране, которая никогда не извивалась за свои преступления. Напротив, всегда утверждает, что права в своих оправданиях, даже когда припирают к стенке.

Виталий Чуркін — лицо России. Ее голос, ее совесть, если хотите. Его поведение все последние месяцы — это поведение России, ее власти, ее населения. Все это время он изворачивался, обманывал, подтасовывал факты и убеждал мир в добрых намерениях Кремля. Российское население, до этого не обращавшее внимания на Организацию Объединенных Наций, вдруг полюбило смотреть и слушать Чуркина, внимать его речам. В форумах, социальных сетях и чатах Чуркін стал одним из самых популярных российских политиков. В качестве причины такой любви называлась перепалка с американским представителем Самантой Пауэр. «Вот он ей врезал», «как он ей сказал», «стер ее в порошок», — писали россияне, которым полностью не показывали все заседания Совета Безопасности ООН. А если и смотрели в интернете, то все равно больше всего верили Чуркину.

Чуркін произнес такую же циничную фразу, похожую на путинскую — «она утонула». Отличие только в том, что Чуркін не улыбался. Без сомнения, россияне вздохнули з облегченiem. Часть из

притягнуті до відповіальності. Верховний комісар закликава всі сторони «покласти край збройному протистоянню і відновити повагу до верховенства закону і прав людини».

БІЛИЙ ДІМ НАЗВАВ ПУТИНА ВИННИМ У КАТАСТРОФІ БОЇНГА

Прес-секретар Білого дому Джош Ернест заявив, що у катастрофі малайзійського літака і загибелі 298 людей винен президент Росії Володимир Путін.

Джош Ернест пояснив, що оскільки авіалайнер був збитий ракетою, запущеною з території, контролюваної проросійськими сепаратистами, тому російський президент винен у цій трагедії, передає Радіо «Свобода» з посиланням на Reuters, який підкреслює, що за період нинішньої кризи Білий дім ще не виступав з настільки жорсткими оцінками на адресу Кремля.

на, Лаврова и Шойгу. Изменится ли Россия? Перестанут ли они ненавидеть всех подряд, на кого укажет телевизор? Начнут ли когда-нибудь думать своей головой и своим сердцем?

Конфуз произошел не с террористами. Оконфузилась Россия, все, кто ненавидит Украину и украинцев, и кто равнодушен. В том числе и те, кто сочувствует. Boeing — не просто металлическая конструкция, в которой сидели голландцы, малайзийцы и австралийцы. Самолет стал символом жестокости и путинского безрассудства.

«Конфуз» — всего лишь оговорка безответственного чиновника, который по долгу службы должен спасать свое руководство. Он не случайно подобрал слово, которое совершенно точно обозначает степень кремлевского хамства.

И, как всегда, ни Чуркін, ни Путін не извинились. Не считают нужным. Не видят необходимости. Им все равно, они всего лишь оконфузились...

Олег ПАНФІЛОВ,
профессор Государственно-
го університета Ілії
(Грузія), основатель и
директор московского
Центр экстремальной
журналистики (2000-2010)

РОСІЯ АГРЕСИВНО НАВ'ЯЗУЄ УКРАЇНІ ПЕРЕГОВОРИ З ТЕРОРІСТАМИ І ВІДМОВЛЯЄТЬСЯ ВІД ПЕРЕГОВОРІВ ЩОДО КРИМУ

В. Лавров

Міністр закордонних справ Росії Сергій Лавров вважає, що влада України повинна провести прямі переговори з терористами. Як передає власний кореспондент УНІАН у РФ, про це він сказав на прес-конференції в Москві. Журналістів українських ЗМІ не було допущено на цю прес-конференцію.

«Що стосується учасників переговорів з боку ополченців, я вже сказав, що відбулося кілька відеоконференцій, були представники Луганська і Донецька, які сприймаються як такі тими, хто представляє Київ, — колишній президент Кучма і ряд експертів (голова організації «Український вибір» Віктор Медведчук — УНІАН), то немає жодних проблем з тим, щоб знайти співрозмовників у південно-східних регіонах (терористи контролюють тільки ряд районів у Луганській і Донецькій областях — УНІАН), які б представляли ополчення», — сказав Лавров.

«Я переконаний, що прямі переговори, сподіваюся, дуже скоро почнуться, не наштовхнуться на якусь проблему, стосовно того, хто кого представляє. Ви знаєте, що громадяни інших країн воюють з обох сторін, з цього приводу маса репортажів — про шведських неонацистів, польських представників різних рухів...» — сказав Лавров. «Справа не в тому, хто кого представляє конкретно, і хто є громадянином якої країни (більшість лідерів терористів — громадяни РФ, які не мають жодного стосунку до Донбасу, — УНІАН). Справа в тому, наскільки людина відповідатиме за домовленості, яких досягнуто», — сказав глава МЗС РФ і заявив, що спроможність української влади домовлятися викликає великих сумнівів. «Що стосується ополченців, треба дати шанс цим переговорам. Повторю ще раз: відеоконференції підтверджували, що проблем з вибором співрозмовників у Києва і ОБСЄ не існує, що стосується представників Південного Сходу», — зазначив Лавров. Водночас він заявив, що Крим — це територія Росії, і «жодних переговорів щодо Криму ні з ким не було, немає і бути не може».

Нагадаємо, що РФ у березні, порушуючи всі міжнародні договори, анексувала український Крим і продовжує дестабілізувати ситуацію на сході України, направляючи туди озброєні терористи. Влада РФ надає військову, матеріально-технічну, фінансову підтримку терористичним організаціям «Донецькі народні республіки» і «Луганські народні республіки». З 15 квітня в Донецькій і Луганській областях триває антiterористична операція.

23 червня в Донецьку пройшли переговори щодо мирного врегулювання ситуації на сході України. На зустрічі були присутні спецпредставник діючого голови ОБСЄ Хайді Тальяйні, надзвичайний і повноважний посол Росії в Україні Михаїло Зарабов, колишній Президент України Леонід Кучма, лідер руху «Український вибір» Віктор Медведчук, депутат від Партиї регіонів Нестор Шуфрич, екс-депутат Олег Царєв, а також лідери бойовиків «ДНР» і «ЛНР».

27 червня в Донецьку відбулися чергові переговори з мирного врегулювання ситуації на Донбасі. 28 червня Л. Кучма заявив, що ухвалення терористами рішення скласти зброю багато в чому залежить від позиції Росії, і терористи не налаштовані на мирний процес. 4 липня Н. Шуфрич заявив, що відновлення активної фази антiterористичної операції на Донбасі зірвало переговори з лідерами терористів «ДНР» і «ЛНР».

12 липня міністр закордонних справ України Павло Клімкін заявив, що представники так званої «ДНР» умисне уникають можливості проведення переговорів, незважаючи на безліч запропонованих варіантів і місце їх проведення.

РУКУ РОСІЇ, ЯКА ЗНИЩИЛА «BOEING-777», В ОДЕСІ ЗАКАРБУВАЛИ У ГРАФІТІ

Уже наступного дня після того, як в Донецькій області проросійські терористи знищили «Boeing-777», на узбережжі Одеси з'явилася графіті на знак пам'яті 298 пасажирів, які загинули у цій авіакатастрофі. На підпірній стінці пляжу на 16-ій станції Великого Фонтану художник Святослав Лаврусенко зобразив на своєму малюнку злочинну руку Росії, яка накинула смертельний зашморг на цивільний літак, що прямував по курсу Амстердам (Нідерланди) — Куала-Лумпур (Малайзія).

Розмістивші зображення графіті на своїй сторінці «ВКонтакті», Святослав зобразив довад до цього лише кілька речень. «Своє стріт-арт я намалював на місці попередньої роботи — «Путін пожирає Крим», яку комунальники казна-чомуза зафарбували. Нове графіті присвячене пам'яті людей, що загинули у результаті терористичного акту.

Сергій ГОРІЦІВТ

На світлинах: так зобразив загибель «Boeing-777» художник Святослав Лаврусенко; Святослав Лаврусенко біля свого графіті «Путін жере Крим». *Foto: vk.com/slavruseenko*

Джон ГЕРБСТ: НАЦІОНАЛЬНА ГІДНОСТЬ ДОРОЖЧА ЗА «МІСТРАЛІ»

«Сором», «помилка» і «ганьба» — три слова, які колишній посол США в Україні Джон Гербст уживає під час інтерв'ю стосовно французької влади за намір продати авіаносці Росії, стосовно українських посадовців за надмірні політичні амбіції, що заступають дорогу державним інтересам. Утім, Гербст також сварить і політиків у домі — через слабку військову допомогу Україні. «Деякі речі відбуваються дуже повільно, — каже дипломат. — Але я вірю, що Україна отримає додаткову військову допомогу від США». Інтерв'ю «Голосу Америки» Джон Гербст дав напередодні візиту до Європи, де проведе низку переговорів про санкції проти РФ та підтримку України.

— Які зустрічі Ви плануєте під час візиту до Європи?

— Я буду в Берліні, Лондоні, Брюсселі і, можливо, інших місцях. Йтиметься виключно про ситуацію в Україні і про те, як США, Німеччина, Британія та Європейський Союз мають діяти. Зараз необхідно розширювати санкції. Адже санкції, які США наклали на Росію ще до того, як був збитий літак, були жорсткими. А от санкції, які наклали на Росію європейці, були не дуже жорсткими і, щиро кажучи, не надто дієвими. Європейці повинні накласти на Росію санкції, які будуть відповідні американським. Зараз усьому світу вже очевидно, що російські війська обстрілюють українські сили зі своєї території. Це обурлива агресія! Вони більше не можуть розповідати, що це коять проросійські сепаратисти. Настав час для серйозних санкцій.

— Наприклад?

— Наприклад, НАТО або окремі країни НАТО повинні надати Україні військове обладнання — протитанкове й протиавіаційне, обладнання як проти броньованих машин, так і проти ракет, зенітних ракет і снарядів для системи «Град», які росіяни надали сепаратистам. Для НАТО це та-кож час почати пильніше захищати східних союзників. У країнах Балтики має бути більше солдатів. Можливо, також настав час привезти туди танки і більше авіації.

— Але як же Україна? Франція ось-ось має передати військові авіаносці «Містралі» Росії. Надії на те, що вона цого не зробить, майже не лишається. Британія та-кож готова продавати зброю Росії. Про яку стабільність і захист тоді можна говорити?

— Я не думаю, що ці продажі справді відбудуться. Так, Олланд (Франсуа Олланд — президент Франції — авт.) сказав минулого тижня ганебну річ про те, що перша «Містраль» буде продана в жовтні... Це — ганьба! Я думаю, що люди у Франції це розуміють і рішення, можливо, не буде остаточним. Рішення британців продовжувати продавати їхнє зброя (Росії — авт.) — також неприйнятне. У нас буде нагода по-говорити з урядовцями та ЗМІ цих країн. Переконаний — це дасть результати.

— Що, крім Вашого оптимізму, дає Вам підстави так думати? Чому Ви вважаєте, що Франція відмовиться від вигідного контракту?

— Тому що це — ганьба! Так, у виробництві авіанос-

ців було задіяно багато людей, йдеться про контракт у 1,5–1,6 мільярди доларів. Але хіба це ціна для національної гідності? Франція — це дивовижна країна, що є серйозними гравцем на міжнародній арені. Вона виглядатиме дуже жалюгідно і жадібною, якщо продасть військове обладнання агресору під час війни. Думаю, найкращі янголи Франції заговорять, і ми зупинимо це.

— Цього тижня були затримані волонтери, які намагалися через польський кордон пронести на собі бронежилети для українських солдатів. Як на мене, це дуже страшно і водночас знаково, бо якщо українську армію підтримують таким чином, то спрости дуже кепські. Чому в США іде так багато часунате, щоб врешті-решт передати обіцянки бронежилети?

— Ми надали якусь частину, але цей процес справді рухався дуже повільно. Частково це тривало так довго через небажання адміністрації Обами надавати Україні будь-яке обладнання, що, на мою думку, було дуже серйозною помилкою. Пішли тижні, перш ніж вони вирішили, що нададуть куленепроривні жилети. Кілька тисяч Україна таки отримала, але, без сумніву, українським солдатам потрібно набагато більше. І ми повинні робити все, що в наших силах, щоб надати ці жилети оперативно. У нас нема вибачень, щоб пояснити — чому ми їх не надали швидко. Це була помилка США.

— Тобто це було виключно небажання адміністрації Обами?

— Зарах загалом є проблеми із допомогою. У нас є дві основні війни — в Іраку та Афганістані. Я знаю, що є неймовірно великий замовлення у тих людей, які займаються виготовленням бронежилетів. Це могло вплинути на ситуацію та-кож. Окрім того, ми могли б надати жилети з Афганістану. Проте, наскільки я розумію, для цього треба вирішити питання легальних дозволів.

— Мені доводилось багато чути про те, що зустрічі українських і американських високопосадовців не відбуваються через протоколи й умовності. Адже, відповідно до протоколу, спершу має приїхати міністр за-кордонних справ країни, а тоді вже можуть бути інші зустрічі. Але чи варто дотримуватись умовностей під час війни? Чи є сенс Порошенку бути

більш активним у його спілкуванні з Обамою?

— Я не думаю, що президент Порошенко чи міністр закордонних справ України Павло Клімкін, який, до речі, наступного тижня приїде до Вашингтона, стикнулися б із якимись проблемами щодо організації зустрічей у столиці. Двері відчинені для консультацій, зустрічей, телефонних переговорів. Ми розуміємо, що Порошенко спільно з його демократично обраним урядом бореться із агресією, створеною Росією, тому він заслуговує на американську підтримку. Ми вже допомогли санкціями. Треба визнати — ми були слабкими у військовій підтримці України, але навіть це змінюється.

Думаю, якщо міністр Клімкін наполягатиме і просуватиме ідею військової допомоги, він знайде людей, які зацікавлені в цьому і спробують допомогти. Я знаю, що у Конгресі є багато таких людей. Тому я сподіваюсь, що ваш міністр підніметься на Капітолійський пагорб і зустрінеться як із демократами, так і з республіканцями, які хочуть допомогти Україні.

Інколи деякі речі рухаються повільно, а в цьому випадку — дуже повільно. Але я вірю, що Україна отримає додаткову військову допомогу від США.

— Коли це може статися?

— Не впевнений, що це відбудеться швидко. Я думаю, що це буде успіхом, причому дещо незвичайним, якщо ви отримаєте військову допомогу протягом місяця. І це ще буде дуже і дуже швидко. (Гірко посміхається). На ділі це може зайняти і кілька місяців... Я розумію, що це дуже прикро, бо бої ідуть зараз. Але, можливо, бої будуть і через місяць. Хоча хочеться вірити, що їх не буде. Проте доки не буде великих санкцій, я не вірю, що пан Путін відступить.

Ми знаємо, що у Москві є багато зневорваних людей. Ми не впевнені — чи нервуються Путін. Очевидним є те, що він хоче побавитися із благополуччям вашої країни. Путін хоче бути в ролі агресора, спостерігати смерті мирних, ні в чому не винних людей. Але... (дипломат киває скрущено головою і замовкає).

— Кілька днів тому Ви заявили, що Порошенко і Яценюк — не союзники, але й не вороги. Ви сказали цю фразу всього за день до заяви Яценюка про відставку уряду. Ви

досі дотримуєтесь такого ж погляду?

— Я досі думаю, що вони — не вороги. (Поміхаеться). Але ми можемо констатувати, що виникло певне переплетіння. І може навіть не стільки між Порошенком і Яценюком, як між Порошенком і Тимошенко. Порошенко і Тимошенко мають довгу історію тяжких і позбавлених співпраці відносин. Були деякі рухи останніми днями, які врешті-решт привели до падіння уряду. Мені дзьється, що сторона Порошенка це розпочала, коли УДАР і «Свобода» залишили уряд. І я можу зrozуміти пана Яценюка, який був не в захопленні від того, що йому треба було залішитися одному без їхньої участі. Тому він відповів у партізанській манері на партізанський хід «Свободи». І це дуже прикро, враховуючи те, що відбувається на сході України. Цю ситуацію можуть вирішити лише українські політики. Вона не є чимось таким, у що може втручатися США.

— Але яку пораду Ви дали б їм?

— Можу сказати лише одне: треба ставити інтереси країни вище власних політичних інтересів. Часом політкам важко це робити...

— Причому виявляється — це важко робити навіть під час війни.

— Я погоджуєсь із вами. Я вважаю, що це сором. На мою думку, ніхто із них, хто був причетний до цієї ситуації, не продемонстрував містецтво управління державою. Але — так — люди часто таке роблять. На жаль.

— Якими можуть бути наслідки?

— Вони дуже очевидні. Думаю, незабаром нам слід чекати виборів до Верховної Ради. Я знаю, що президент Порошенко був у цьому зацікавлений. Думаю, у пана Яценюка таки є очікування. Є одна перевага в тому, щоб мати ранні вибори. Полягає вона в тому, що депутати ВР були обрані за дуже різних умов. Вони не є чудовою законотворчою групою, і з цієї точки зору це — позитивне рішення. Але що, коли вибори треба буде проводити за вісім тижнів? Адже невідомо — чи до того часу вдасться заспокоїти схід України... І, як ви зауважили, ми — посредники війни. То чому ж вони відривають всю їхню увагу від цієї війни? Я думаю, що це обґрунтована критика того, що сталося.

— Три американські се-

натори запропонували визнати ДНР і ЛНР іноземними терористичними організаціями. Як Ви ставитеся до цієї ідеї?

— Я думаю, що це — хороша ідея, зважаючи на те, що зробили ці люди. Кілька тижнів тому я якраз написав колонку про тероризм, який практикується сепаратистами. Тому ініціатива конгресменів цікава, і, ми, мабуть, повинні уважати таке рішення. Я не знаю, чи хочу за цим стежити, але тепер я особисто з цим прослідую.

— Наступного дня після того, як був збитий малайзійський літак, вся увага західної преси була прикута до цієї страшної трагедії. Поза увагою залишилось те, що в Луганську проросійські сепаратисти вбили того дня 20 мирних мешканців і понад 200 чоловік було поранено. Для допомоги людям не вистачало лікарів і медсестер. Проблеми з медикаментами і вчасним наданням медичної допомоги постійно має й українська армія. І це також те, чим Україні могли б допомогти її західні партнери.

— Я не знати про це, тому що ніхто з української сторони не звертався з подібним проханням... Тому повторюся — наступного тижня на відомстві міністра Клімкін, і це, мабуть, одна із речей, про які йому варто запитати, бо це — цікава ідея.

— Які юридичні механізми може задіяти Україна в боротьбі з проросійськими сепаратистами? Чи може країна подати на них до суду за збитий літак?

— Мені здається, що рідні жертв збитого літака повинні подати позови проти ДНРівців, їхнього керівництва та російського уряду, оскільки дуже чітко зрозуміло, що саме він забезпечив ДНРівців ракетами. Юридичні дії були застосовані до Каддафі через збитий біля Локербі літак і це — дуже подібна ситуація.

У результаті вибуху в 1988 році пасажирського лайнера в небі над шотландським містечком Локербі загинуло 270 осіб, серед яких були пасажири, екіпаж і мешканці міста на місці падіння літака. Слідство тривало не одне десятиліття, перш ніж режим Каддафі визнав відповіальність за організацію вибуху над Локербі.

«Голос Америки»

28. 07. 2014

ПУТИН РОЗПАЛИВ ВОГОНЬ, ЯКИЙ МОЖЕ ВИЙТИ З-ПІД ЙОГО КОНТРОЛЮ...
Найвищий військовий посадовець США генерал Мартін Демпсі занепокоєний, що поведінка Кремля може мати негативні наслідки континентального масштабу. На його думку, хвиля націоналізму, яка зростає в Європі, певним чином була здійнята діями росіян.

«Росія прийняла рішення величезного масштабу — змінити прийнятий порядок, цілісність суверенних держав. Я боюсь, що Путін, можливо, розпалив воєнницє, яке виходить з-під його контролю».

Застосування Росією артилерії проти українських військових, за оцінкою американського військового, змінює систему безпеки усієї Східної Європи. Генерал нагадав, що вперше з 1939 року, уряд однієї держави застосовує військову силу на території іншої суверенної європейської країни. Він порівняв поведінку Володимира Путіна з діями Сталіна, який піданалогічним гаслом зах

ЧЕРМОШЕНЦЕВА НЕ ЗАБУВАЄМО!

(Закінчення.

Поч. на 1-й стор.)

ДЕЯКІ ВУЛИЦІ В ТЕРНОПОЛІ НАГАДУЮТЬ ЯЛТУ

Люба погодилася іхати відразу. Вона не була раніше знайома з ветераном визвольних змагань, однак добре розуміла стан його душі. Бо й сама на початку березня поповнила багатотисячну армію «переміщених осіб». Та й що тепер ділити проукраїнським кримчанам? Одна біда на всіх, одні сподівання. Між нею і упівцем пріори немає, розділяє хіба що вік і... відсутність бойового досвіду у Люби. Ну, й те, що мову українську вона спокійно вивчала у звичайній кримській школі, а не біля повстанських багать.

Перед поїздкою ми зв'язалися по телефону з директором за кладу Степаном Глушки, і той обіцяв нас зустріті. Це було б дуже доречно, бо пансіонат знаходиться далеченько від центру. Вийшовши з вокзалу, ми й справді відразу побачили його машину. Оскільки Степан Васильович знов, що Люба — кримчанка, то одразу запропонував нам невеличку екскурсію містом. У центрі ми подивилися все і дійшли консенсусу в тому питанні, що деякі вулички в центральній частині міста дуже нагадують Ялту. А ще в Тернополі багато квітів, зелені, пам'ятників і гарних церков. Деякі з них встигли побачити. Потім Степан Васильович показав нам велике штучне озеро в межах міста, по якому ходить маленький екскурсійний пароплав. Це не Ялта і не Севастополь, звичайно, але ж... Он у Сімферополі також є водосховище, а ось такого пароплава немає!

ПАСІКА — СИМВОЛ ХАЗЯЙНОВИТОСТІ

Село Петриків знаходиться на околиці Тернополя, гіріатричний пансіонат огорожено парканом, поряд невеликий лісовий масив. У межах пансіонату є навіть пасіка, а від неї завжди віє якимось спокоєм і стабільністю... Мимоволі я порівнював цей пансіонат із сімферопольським, де свого часу провідував нашого читача Володимира Лещенка. Треба сказати, що кримський не витримав би порівняння із тернопільським. Адже тут гарний сад, багато клумб, є альпійські гірки, доріжки для прогулянок тощо. Постійно щось підсаджується, вдосконалюється, покращується... Видно руку господаря! Є навіть власна пекарня, де ви-

пікається хліб. А на релігійні свята привозяться такі гарні коровай! Одним словом, тут все зроблено для того, щоб бодай час від часу мешканці пансіонату мали якесь невеличке свято для душі. І у приміщеннях затишно, — майже в кожній кімнаті гарні килими на стінах. А ще мені сподобався маленький штучний водоспад в одному із залів. Шум води і гірський пейзаж, намалюваній на стіні, створює ілюзію перебування в одній з кримських гірських ущелин.

І ХУДОЖНИКИ, І МАЙСТРИ БОЙОВИХ МИСТЕЦТВ...

Талантами пансіонат не обіднений. Нам показали альбом робіт художниці Світлани Драган. Їх же ми бачили і на стінах. У власному альбомі художниця, яка пересувається на візочку, залишила теплий запис про свою бабусю: «З дитинства поруч була моя бабуся Настя — чудовий порадник, нахненник і помічник. А також — чуйний приятель. Вона подбала і про мій духовний світ та пізнання Бога. За дякії та добрим і чуйним вчителям, здобула неповну середню освіту вдома. Зв'язок із школою подарував мені багато друзів, незабутніх радісних подій. Турботливі вчителі прищепили любов до книг, заохочували до праці й творчості. Як і кожна дитина, я любила малювати. Першими моїми малюнками були квіти, сонце, метелики та дівчинка-принцеса...». Ми побачили, що тепер переважають роботи на релігійну тематику, є багато пейзажів. Альбом було видано за фінансової підтримки

Тернопільської обласної державної адміністрації і Тернопільської обласної ради. Це також говорить про те, що небайдужих людей у Тернополі чимало, а висока релігійність галичан так чи інакше впливає на ставлення до людей з особливими потребами. Трішки забігаючи наперед, скажу, що пізніше ми познайомилися... ще з одним кримчанином! Це кримський татарин Алі, який працює перукарем і доглядає свою, прикуту до ліжка, дружину. Як він опинився в Галичині? Про це не дуже хотів говорити. Ми в загальних рисах зрозуміли, що рідня не дуже хотіла, щоб він, кримський татарин, одружувався на українці. Алі — великий патріот України, з вікна його кімнати звісає український державний прапор. А ще він — майстер з бойових мистецтв,

Алі, майстер з джиу-джитсу, Володимир Чермошенцев, Сергій Лашенко (зліва направо)

Фахівець з джиу-джитсу. У нього перший дан, це досить високий рівень майстерності. А військова його спеціальність — снайпер. Алі сказав, що якби не хвора дружина, то рвонув би тепер в зону АТО. Бо нема сил дивитися на смерті і руйнування в такому благодатному колись індустриальному краї. Колись Сталін вислав його народ до Середньої Азії, а тепер Путін знищує українців руками найманців та замовбованих поспілак...

ПАТРІОТИ НЕ ДАЮТЬ СКУЧАТИ ЧЕРМОШЕНЦЕВУ

...Зустріч із Чермошенцевим була надзвичайно теплою. Може, тому, що зустрілися люди трьох поколінь, яким не байдужа доля Криму? А може, тому, що люди з такою надзвичайною долею, як у Володимира Чермошенцева, є великою рідкістю... Ми зрозуміли, що в гіріатричному пансіонаті до са- мотнього ветерана став-

«Світлиця» — наш оберіг!

лятися добре. Трішки менше ступенів свободи, зате ніхто не за- суджує за український патріотизм. Скоріше, навпаки. На ліжку кримчанина я побачив невелику записку з коротким текстом: «Пане Володимире! Студентство географічного факультету ЛНУ ім. Івана Франка пам'ятає українських героїв, які йшли на смерть за волю, за соборність Української держави! Слава, якою ви себе вкрили, не померкне у віках. З поговою — львівські студенти». Ну, такі повідомлення Володимиру Олексійовичу як бальзам на душу... В Криму цим не балували. Хоча... якби він в Криму не висовувався, не виступав на захист героїв УПА, то зараз пе- ребував би не в гіріатричному пансіонаті, а збирав би малину на власній дачі. Але не міг Володимир Олексійович змовчати, коли його Армію шовиністично налаштовані кримчани не-справедливо ганили. Адже саме УПА визволила його з німецького концтабору під Дубно! Нещодавно місцеві патріоти возили Чермошенцева на Рівненщину — на місця колишніх боїв. Дорога була поганою, хвилювань також вистачало. Не раз наверталися слізози, коли проїджав місцями, де гинули хлопці. Бувало, що на його руках гинули: «Ні-коли я не чув з їхніх вуст слів, які свідчили б про розpac, зневіру, — каже ветеран. — Ніхто з них не шкодував, що став повстанцем. Перед смертю можна було почуті тільки шепіт крізь стиснуті зуби: «Мамо...», «боляче...», а ще гасло: «Слава Україні!». З цим гаслом вони й відходили у вічність, рідко хто забував про нього...».

ЯКБІ БУВ ТРОХИ МОЛОДШИМ, ПОЇХАВ БИ ВОЮВАТИ НА ДОНБАС

— Тепер мене хочуть запрошу- вати до школ, аби я виступав пе-ред учнями. І на Рівненщину можна було б поїхати з найбільш патріотичними підлітками. Але важко мені вже... тиск не дозво- ляє надовго відлучатися від пан-

Люба Калмакова уважно слухала Володимира Чермошенцева.

Вона боролася за Україну на сім-

феропольських мітингах, але не-

багато знала про реалії повстан-

ського життя. Мабуть, красно-

мовним був її погляд, бо коли ми

вже прощаємося, літній кримчан-

нин тихо шепнув мені: «Бережи її... бачу, що любить вона Україну...».

Сергій Лашенко

Л. Калмакова і С. В. Глушок

Гостям галичанки раді

Пасіка — символ хазяйновитості!

Ось такий хліб привозять до свят

Василь МАРСЮК

СМЕРТЕЛЬНЕ ВЕСІЛЛЯ

Я — сліпий і глухий, вже прожив я багато, та було не багато щасливих днів: десять літ по лісах я ховався затято, двадцять років по тюрях сибірських сидів.

Все ж марою не був, коли жив у кріївці. Був повстанцем. Шулікою звали мене. І загін мій шуліками звали німці, а москальський набірд нас і досі кляне.

Не питайте нічого. Я зовсім глухий, очі теж затягло мені млою. Вже піввіку ходжу я по світу такий, коли вийшов з останнього бою.

Ні, не вийшов. Солдати знайшли вже мерця, налетівши, як ворони-круки, не добили чогось — хтіли мати живця, щоб впіймати ще більшу щуку.

Ще літав тут, як беркут, Шухевич Роман і земля ще під ворогом тліла... Та її оповив той московський туман — прощавай, Прикарпаття міле!

Я забув майже все: і колючі дроти, холод, голод і всі катування, в моїх більмах стоять лиши повстанці-брати і в Яремчі мій бій останній.

Рідні гори стоять, наче райський сад. Гори, гори, нещасні гори! Я на вас хоч разочок поглянути рад, та покрила вас ніч неозора...

Під горою кипів поміж скелями Прут і черемха цвіла, як засватана дівка, кожний кущ і смереку любив я тут, де була моя хата-кріївка.

Довго-довго була. Хоч і в дальні краї з другом Гнатом ходили ми звідси. Всі довкола ліси, і верхи, і плаї — все обнюхали тут комуністи.

Та у скельному схроні Господь нас беріг і сестричка моя Катерина, як лисичка, вона прокрадалась в барліг і приносила хліб та новини.

Гнат Катрусю кохав, і кохала вона, лиши очима кохались, як діти, бо іще не скінчилася повстанська війна, не забралися звідси совіти.

А вінчання було, без попів, без святів. О нещасне, смертельне вінчання! Гурт солдатів зненацька на нас налетів, коли Катя прийшла востаннє.

Нас доночі беріг ангел наш — кулемет. Москалі причаїлись на чатах. І Гнатко проказав (він був трохи поет): «Ось і час нам насташ обвінчатись!

Любий друже, вдягни нам з ялици вінки — ми з Катрусею будемо навік! Я не дав їм, як піп, цілувати руки, лиши хрестом осінів і обняв їх.

І вони обнялися уперше в житті, цілувались в пітмі. Я ж на варті до світання стояв, доки хмары руді стали вранці наш схрон облягати.

Поналазило більше тепер солдатні. Кулемет наш замовк без набоїв... І тоді молодята сказали мені: «Вбий нас, брате, благаємо обое!»

Боже, Боже, великий мій гріх! Вбив сестру і товариша-брата, а себе, а себе я не встиг, ну не встиг, бо в кріївку влетіла граната...

І навіщо мене відходили вони? Аби в пеклі помучився згодом? Я не мав перед ними і крихти вини, моя вічна вина — перед родом.

Не вберіг ні сестру, ні її обранця, а свого побратима — за це мені кара. Табори та дроти, табори без кінця, все життя — як свинцева хмара.

Та ви чуєте хоч мене? Я ж бо вас і не чую, я не бачу. Навіть Бог хай мене прокляне — не молюся, не мучусь, не плачу!

27.06.2013 р.
м. Київ

В РОСІЇ ЗНИЩУЮТЬ МУЗЕЙ ТАБОРУ, ДЕ ЗАГИНУВ СТУС ТА БАГАТО УКРАЇНЦІВ

У Росії в Пермі розпочато демонтаж конструкцій меморіалу історії політичних репресій — єдиного в Росії музею ГУЛАГу під відкритим небом. Про це повідомляє «Комсомольська правда».

За словами виконавчого директора музею Тетяни Курсіної, робітники знищують бензопилкою автентичні дерев'яні конструкції і металеві ворота табірної зони.

«Я була шокована цим мракобіссям», — заявила Т. Курсіна. — На території музею опечатані приміщення, де перебуває майново автономної некомерційної організації.

Вона наголосила, що невідомо, хто віддав наказ фізично знищувати музей.

Також ніхто не порадився з фахівцями — чи можна розпилювати цінні конструкції, які волонтери та співробітники музею тривалий час по крихтах збиралі по всій окрузі, щоб повною

мірою відтворити обстановку гулагівського табору.

«Якщо так далі піде, то на території «Пермі-36» ми побачимо красиві квітничики, а від унікальної пам'ятки не залишиться зовсім нічого», — наголосила Тетяна Курсіна.

Нагадаємо, що «Перм-36» — неофіційна назва радянської виправно-трудової колонії суворого режиму № 36 для засуджених за «особливо небезпечні державні злочини» в селищі Кучино Чусовського району Пермської області РФ.

З 1972 року в колонії утримувалися засуджені за звинуваченням в «антірадянській агітації і пропаганді», серед них — Василь Стус, Левко Лук'яненко, Валерій Марченко, Василь Овсієнко, Юрій Литвин, Олекса Тихий, Володимир Буковський, Натан Щаранський, Баліс Гаяускас та інші політв'язні, значну частину яких складали українці.

ФІЛЬМ ПРО СТЕПАНА БАНДЕРУ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ НА СХОДІ

ЗНІМАЄ ХАРКІВСЬКИЙ ЖУРНАЛІСТ І РЕЖИСЕР

Журналіст, режисер і депутат Харківської міськради Ігор Піддубний почав роботу над документальним фільмом про Степана Бандеру російською мовою, який буде призначений, насамперед, для мешканців сходу України і росіян. Про це повідомляє видання Вести.ua.

«Фільм російськомовний — для жителів сходу України і росіян», — повідомив режисер. Стрічка замислюється повністю як документальна, без художніх вставок.

Днями змінна група закінчила експедицію в Прикарпаття, де творці картини побували на місцях боїв Української повстанської армії (УПА), працювали в архівах і в будинку-музеї Степана Бандери, говорили з його соратниками.

«Скажу чесно: Бандера — не мій герой. У дитинстві його ім'ям нас навіть лякали. Коли іздили з батьками в Гомельшанські ліси, батько казав, щоб далеко не втікали — а то бандерівці схоплять», — зізнався Ігор Піддубний.

Розвинчуючи міфи дитинства довелося за допомогою документів, історичних книг та особистих зустрічей з повстанцями і їхніми нащадками. З документами, каже автор, було складно працювати, оскільки майже всі вони — польською мовою.

За результатами експедиції на Прикарпаття сотні хвилин відзнятого матеріалу чекають доопрацювання. До роботи над сценарієм Ігор Піддубний хоче запросити як українських, так і російських дослідників життя Степана Бандери та діяльності УПА. Незабаром режисер зирається у відрядження до Москви, де спробує отримати доступ до архівів і поспілкуватися з дослідниками «з того боку», послухати їхні аргументи.

«У мене немає мети довести або спростувати злочини, які приписують Бандері. Але ми повинні хоча б дізнатися, хто була та людина, яка стала символом боротьби за Незалежність. Але вже зараз можу сказати, що всі розмови про його участь у злочинах проти мирного населення безпідставні, оскільки з 1939 року він в Україні не був жодного разу», — говорить режисер.

Ігор Піддубний планує завершити роботу до кінця цього року. Насамперед, за задумом режисера, докфільм побачить в інтернеті — автор розраховує на найширшу аудиторію.

Після того, як фільм про Степана Бандеру вийде на екрані, Ігор Піддубний планує зняти стрічку про Донбас і його жителів — дослідити, як заселявся цей край, хто його жителі і чим вони відрізняються від решти українців.

«Телекритика»

Ігор Піддубний

«ЛИСТКУ ПОДІБНИЙ НАД ЗЕМЛЕЮ, ЩО ВІТЕР З ДЕРЕВА ЗРИВА, ХТО МОВУ МАТЕРІ СВОЕЇ, ЯК СИН НЕВДЯЧНИЙ, ЗАБУВА...»

Чи не до своїх номенклатурно-донецьких земляків, ініціаторів мовної регіонализації країни звертається Володимир Сосюра? І чому б ім' сьогодні не визначити поета своїм авторитетом? Бо ж авторитет для них — понад усе! А чим Сосюра не авторитет?

По-перше, класик радянської літератури. По-друге, хто, як не він, зміг так проникливо і глибоко передати неповторність донецької душі з її майже первісною емоційністю та любов'ю до своєї грішної землі зі всіма її природними скарбами?

На те, що в Сосюро жило усередині «два Володьки», — можна було б і закрити очі. Мало там що... Ну служив в особистій охороні у Петлюри, потім ще у Махна якийсь час... Навернув його Головний отаман писати українською... Написав у 1920-ті поему «Мазепа»... Побився у голодомор з енкаведистами, які у товарняку харківської залізниці колективом гвалтували дівчинку-селянку... Так йому ж за це поставили діагноз — параноїдальний синдром і лікували в харківській дурці...

Але що там не кажи, навіть у дурці всі санітарки були в нього закохані і декламували напам'ять «Так ніхто не кохав...». Та що там медперсонал! А хворі... Хба можна забути хлопчика, який бігав в одній білизні круг свого ліжка і кричав: цвіте Червона Україна!

Та й те, що усе життя за Сосюрою ходила «тінь смерті у жовтих штиблетах, світло-шоколадному костюмі із безбарвним обличчям нальотчика», — хіба ці почуття не знайомі сьогоднішнім донецьким авторитетам?

Володимир Сосюра народився 6 січня 1898 року в Дебальцевому. В нього було семеро молодших братів і сестер. І всі вони росли, «як трава, в бруді й сонці — вічно голодні й неміті». Ім тільки «снилося прекрасне життя інших, що не мріють про м'ясо і гарну одежду».

З 13 років Сосюра працював на щебені і тягав тачки. «Ще й не сходило сонце, — пише поет у «Третій роті», — і замість

Володимир Сосюра з Марією

гудків співали півні, й холодна зоря тільки змайлася над селом, як мати будила мене, і я йшов туди, де над «чавункою» і гулом поїздів grimilo каміння під ударами сотень молотків, де нам видавали на сніданок іржаві оселедці, і важка тачка з камінням натирала мої руки до кривавих пухирів».

Дитячі спогади, громадянська війна, коли поета ставили перед дилемою — виконати наказ і застreliti полоненого друга дитинства, чи не виконати наказ і.., — всі ці драми виплескувались у вірші, а особливо в драмі любові. Драму любові до Батьківщини — згадаймо цькування поета після його знаменитого вірша «Любіть Україну!». І хоаніна до жіноч... Про одну таку історію згадаємо сьогодні.

Синьооке кохання Володимира Сосюри — випускницю київської балетної школи Марію Данилову — сучасники називали

«сущим дияволом». Їхні гучні, вибухові сімейні сварки були притчею во язицех у мешканців «Слова». Та, можливо, це все-таки була любов — бо інакше буде незрозумілим усе інше, що сталося з ними. 1942 року поет дізnavся, що Марія — агент НКВС і змушені доносити на нього та його знайомих. Однак не покинув її. По війні, 1948 року, Марія написала листа тодішньому голові Спілки письменників України Олександрові Корнійчуку, що завербовані з 1941 року і змушені була «по службі» бувати на явочних квартирах... Марію заарештували й засудили на 10 років за розголошення державної таємниці. Із Сосюрою вона розлучилася ще до арешту. Через рік по смерті Сталіна Марія повернулася. Казали, що з вокзалу додому Сосюра нібито ніс її на руках. Згодом вони знову офіційно одружилися, й останні десять літ їхнього життя були мирними та щасливими. Мали онуків Світозара й Орисю. Марія пережила Володимира на 30 рік, померла 1995 року.

Ольга БОНДАР

Володимир СОСЮРА

МАРІЯ

Задуманий вітер над городом віє,
Ідути перехожі невпинним прибоем,
І я поміж ними йду, повний тобо

ВІДКРИТА «ПОДЯКА» ПУТІНУ ВІД УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛІСТА

Понад 350 років ми слухали солов'ю брехню про те, що «росияне нам единородні братя, славяне, корни у нас общие» і т. п. Історію ляльку замотували у гарну обгортку і подавали на всіх етапах інтернаціонального виховання. А тим, хто хотів знати більше, хто хотів пізнати Правду своєї історії та держави, про своїх справжніх героїв і патріотів, тим швидко приkleювали ярлик «мазепинця», «петлюрівця», «націоналіста», «ворога народу» і відправляли до «білих ведмедів». Часто знищували просто фізично, без суду і слідства.

Ідеологи великоросійського шовінізму з часів царя та більшовицько-ленинської диктатури пильно стежили, щоб за жодних обставин не пропростали паростки творчої національної інтелігенції. І як тільки десь виникали будь-які національні, культурно-літературні чи мистецькі сплітки або товариства, як Кирило-Мефодіївське, «Руська трійця» й подібні, їх, не церемонячись, відразу присікали в самому зародку. Нашого Пророка Тараса Шевченка російський царят запротив аж на 10 років у казахські піски. Порівняно з більшовицькими людожерами, це був ще досить гуманний факт репресії проти відомого художника і поета.

Таким чином, «нашу нам історію німець розкаже», — як із сумом писав безсмертний Тарас. Пізніше вірний учень Леніна, ідеолог німецького нацизму Геббельс писав, що якщо у народу в одному поколінні відібрало його історію, то отримаємо натовп. Якщо у другому поколінні, то будемо мати рабів. А якщо уже і в третьому, то не буде там і держави.

Цієї аксіоми і дотримувалися всі завойовники, в тому числі, як московські, так і більшовицькі. Останні особливо ретельно штіфували історію, виходячи з основ «Краткого курса ВКП(б)». Це їм вдалося. У південно-східних регіонах України свою історію майже забули, своїх героїв не пам'ятали. Натомість, вулиці і майданів міст та містечок називали іменами катів свого ж народу. Мало того, за свої ж кошти їм зводили пам'ятники, до підніжжя яких приносили квіти, клали вінки. А своїх справжніх героїв, які пропливали кров за свободу і незалежність цієї землі і багатостражданельної держави, ганили і обзвивали. Бо історія свого народу була перевернута з ніг на голову.

За двадцять три роки незалежності України, яка була лише проголошена де-юре, але не набула ознак де-факто, ми не змогли зламати стереотип російсько-шовіністичної машини пропаганди. І дали на всіх рівнях тривало інтенсивне зомбування, здавалося б, нібито вільних і незалежних громадян України.

Проте Україна не ставала українською. Президенти, які правдами й неправдами пробивались на Банкову у Києві, не знали, яку Україну їм потрібно будувати. А потім підсумували, що «національна ідея не спрацювала»... Наші політики, на віть націонал-патріотичного штибу, завжди лояльно і прихильно ставилися до російського брата, дехто навіть захоплено переконував: давайте в Україні ми (тобто демократи) створимо такі умови, щоб росіянам тут жилося краще, ніж в Росії. А тім часом впроваджували своїх агентів у всі керівні органи держуправління, в тому числі і в силові структури. Дійшло до того, що керівником служби охорони Президента України, СБУ, міністром оборони — були вчораціні громадяни Російської Федерації, офіцери спецслужб ФСБ. Інтенсивно зомбувала своїх прихожан православна церква Московського патріархату, надійно створюючи собі «п'яту колону». Потужне лобі у Верховній Раді відкрито відстоювало інтереси сусідньої держави. «На нашій не своїй землі» ми були чужими, ізгоями, які боялися або соромилися розмовляти рідною мовою, одягати вишиванку,

відзначати СВОЇ традиційні і затути свята та звичай.

Тому цілком логічно і стратегічно виведено, що після перемоги Євромайдану у східних регіонах України за першим порулем головного диригента з Кремля розпочалися сепаратистські рухи. Вони швидко переросли в неоголошенню війни проти України, з анексією території, силовим протистоянням, відкритим тероризмом і бандитизмом.

— Хто б міг подумати? — говорили українці. — Росіяни, які завжди були нашими не тільки братами, а й сусідами та союзниками, стратегічними партнери, тепер воюють проти нас... Вони поставляють сепаратистам не тільки стрілецьку, а й важку бронетехніку, спецназ та інструкторів. У кошмарному сні таке не могло привидіти!

Ім не могло приснитися... Але деякі справжні історики і науковці, патріоти і гуманісти, дисиденти і політ'язні знали справжню історію своєї країни без прикрас і брехні. До того ж, як слушно наголосив донеччанин О. Боргардт (*«Літературна Україна», 05.02.1998*), «українська історична наука й досі тихо спить в обіймах російської, тихо пливучи руслом імперських концепцій Росії, великоросійських та шовіністичних...». Як влучно підмітив М. Бердяєв, на вершину влади «вознеслися Хлестакови», себто пустодозвоні без необхідних для такої складної справи знань і досвіду, вже невдовзі вони безжалісно нищитимуть усе, що виявлятиметься, бодай найменші риси самобутності та оригінальності українців.

Серед тих сотень і тисяч кандидатів та докторів наук, професорів, доцентів і асистентів, зазнає сучасний український дослідник Юрко Антоняк, немає жодного, хто чесно визнав би очевидне: так, ми помилилися, нас не так навчали і навчили, нам не вистачило власного розуму, наукової інтуїції та громадянської мужності, щоби усід за Володимиром Білінським, який написав революційний твір — «Країна Моксель», сказати: «А король же — голій!».

Голос Правди піднімали дисиденти 60-70-х років, такі, як Чорновіл і Лук'яненко, брати Горині і Дзюба, Іван Белебеха і Лупініс та інші. Знайшовся також один «козак із мільйона свинопасів», ще й із професорським титулом, нашадок давнього князівського роду Корибутів, який повністю підтримав наукову концепцію та висновки праць Володимира Білінського. Це — директор Львівського відділення Інституту української археографії, доктор історичних наук Ярослав Дашкевич.

Від фанатичних зомбованих рабів часто можна почути: «А хто його знає, як там було? Ти що, жив тоді?». Тому з великою приемністю пропоную уважі читачів статтю великого українського історика, яка вийшла вже у посмертному збірнику праць вченого.

Крім того, пропоную також ознакомитися з уривком із книги Михайла Лукініка «Обережно: міфи!» — а саме з міфом про те, що в

Новоросії та Донбасі «зроду старої України не було»...

Звичайно, ця інформація для тих, хто не боїться читати і слухати, аналізувати і мислити не стандартними заязленіми трафаретними історично сальфіцированими по-діям.

А мислити нас спонукав... сам Володимир Путін. Саме ви, пане президент, затіявши окупацію Криму, здійснивши анексію української території, організувавши сепаратистські рухи на сході України, що переросли у гібридну війну, об'єднали українців. Тє, що 350 років зомбував російський царят і 70 років — більшовицька імперія, виховуючи «гомосоветіків», — всі їхні зусилля ви розбили за декілька місяців. Ви зтуртували український народ, як нікто із колишніх українських правителів і президентів. Ви зробили українців не просто зрілими громадянами, а українською нацією. Від старого малого, від бізнесмена і пенсіонера, кожен тепер намагається долучитися до відновлення наших Збройних Сил, підвищення їхньої обороноздатності у противостоянні із сепаратистами, терористами і бандюками.

Ви розбили той міф про наші «братні» стосунки, які нібито скліювались віками, кількома своїми необдуманими і агресивними діями щодо України, гарантом безпеки якої ваша країна виступала у відкритому Меморандумі в 90-х роках після оголошення Україною про ліквідацію в односторонньому порядку свого ядерного потенціалу. Ми були третьою країною в світі за потужністю ядерного арсеналу. Ми повірili вам, як «старшому» брату, партнеру і союзнику, що ви будете нашим гарантом територіальної цілісності і безпеки. Але наші тодішні керманичі (Кравчук, Кучма) не знали історії, забули пророчі слова Бісмарка, який назначав, що не встигне чорнило висохнути у договорі з росіянами, як вони той діловір зрадять.

І не моргнувши оком, ви зрадили свого найближчого сусіда, стратегічного партнера. Ви стали в очах українців агресором, інвестором терористів, які сіють смерть і насилия, розруху і зубожіння мирних громадян по обидва боки. Брехня виших геббелівських киселівських не розвіє Правди у світовому просторі. Відомий розвідник ГРУ, ваш колишній колега, а нині письменник і публіцист Віктор Суворов (Різун) цілком логічно визначив вам час на посту вседержителя. Один Рік. Час пішов...

Україну ви не здолаєте. Це — велика країна. Це — Божа країна. І Бог охоронє, оберігає своїх дітей, внуків ДажБожих. Проти Космосу, Всесвіту ви — бессилий, навіть з вашими ядерними боеголовками, яструбами і жириновськими. Тому що Істину ніхто не змінить: хто з мечем піде, той від меча і загине.

**Без погави,
український націоналіст,
письменник і публіцист,
доктор філософії
Олександр СЕРЕДЮК
Волинська область**

З козацькою шаблею — Олександр Середюк

Створюючи свою Українську державу, українці повинні пeregлянути й уточнити свою історію, базуючись на правді, достовірних фактах й історичних подіях. Переїдаючи упродовж століть під владою завойовників, українці фактично були позбавлені можливості впливу на формування національної свідомості і розвиток своєї історії, в результаті чого історія України написана переважно на догоду цим завойовникам. Особливо не виявлені є питання про претензії і домагання Москви, а в подальшому Росії, на історичну спадщину Кримської Русі.

У романо-дослідженії В. Білінського (Країна Моксель або Московія // Київ: Видавництво ім. Олени Теліги, 2008, 2009, в трьох книгах) повідомляються факти, взяті з історичних джерел (переважно росій-

більше 300 років);

— Немає жодних фактів про з'яву Кримської Русі з фінським етносом землі «Моксель» і пізніше Московського князівства з князівствами земель Кримської Русі до XVI ст. В той час, як у 988 році відбулося хрещення держави Кримської Русі, фінські племена землі «Моксель» перебували в напівдикому стані.

Як можна говорити про якогось «старшого брата», коли цей «старший брат» з'явився на світ на декілька століть пізніше ніж русичі-українці. Він не має жодного морального права називати себе «старшим братом», диктувати людству правила існування, насаджувати свою культуру, мову, світосприймання.

У романо-дослідженії В. Білінського (Країна Моксель або Московія // Київ: Видавництво ім. Олени Теліги, 2008, 2009, в трьох книгах) повідомляються факти, взяті з історичних джерел (переважно росій-

ВПЕРШЕ НАДРУКОВАНО У ЗБІРЦІ ЯРОСЛАВА ДАШКЕВИЧА
«УЧИ НЕЛОЖНИМИ УСТАМИ СКАЗАТИ ПРАВДУ»

(К.: ТЕМПОРА, 2011. — 828 С.).

ських), що свідчать про докорінне перекручення історії Російської імперії, спрямоване на створення історичної міфології про те, що Московія і Кримська Русь мають спільні історичні корені, що Московія має «спадкові права» на Кримську Русь.

Звичайне шахрайство московитів, що привласнили собі минуле Великого Кримського князівства і його народу, завдало страшного удара по українському етносу. Тепер завдання полягає в тому, щоби на основі правдивих фактів розкрити брехливість і аморальність московської міфології.

Розглянемо основні питання цієї проблеми.

Московські, а пізніше російські царі розуміли, що без великого минулого неможливо створити велику імперію. Для цього потрібно було прикрасити своє історичне минуле і навіть привласнити чуже. Тому московські царі, починаючи з Івана IV (Грозного) (1533-1584), поставили завдання привласнити історію Кримської Русі, її славне минуле і створити офіційну міфологію Російської імперії.

На це можна було б не звертати уваги, якби ця міфологія не зачіталася корінних інтересів України, не була спрямована на повне знищенння України — її історії, мови, культури. Час показав, що російські імперівіні робили і роблять все можливе для реалізації цього завдання.

Протягом століть, особливо з початком XVI ст., в голові людей втвокмачували і втвокмачували, що Російська держава і російський народ беруть початок від великого князівства Кримського; що Кримська Русь — колиска трьох братніх народів — російського, українського та білоруського; що росіяни за законом «старшебратства» мають право на спадщину Кримської Русі. Цію жалюгідну брехню дотепер користується російська історіографія і державні діячі Росії, а також «п'ята колона» в Україні, в яку входять комуністи і майже всі регіони у Верховній Раді. Відомо

У 1237 р. на сузальську землю прийшли татаро-монголи. Всі, хто схиляв голову, цілува в чобіт хана і приймав його підданство, залишалися живими і неушкодженими, хто не хотів покоритися – знищувався. Володимирські князі Юрій і Ярослав Всеолодовичі покорилися хану Батилю. Таким чином, земля «Моксель» увійшла в склад Золотої Орди імперії Чингізидів і її військова сила вплинула у військові сили імперії. Очоловав військову дружину землі «Моксель» в складі війська хана Батия Володимирський князь Юрій Всеолодович. Факт формування в 1238 р. військової дружиною із фінських племен, які використовувалися Батиєм у завойовницьких походах на Європу в 1240-1242 рр., є прямим доказом встановлення влади хана в ростово-сузальській землі.

На період воєнного походу Юрія Всеолодовича на Володимирське князівство був посаджений молодший брат Юрія – Ярослав Всеолодович, який віддав хану Батилю свого восьмирічного сина Олександра Ярославовича в аманати (тобто заложники). Пробуви в Орді у Батія з 1238 до 1252 р., Олександр, названий і прославлений російськими істориками як Невський, за своїв увесь устрій і звичай Золотої Орди, став андом (кровним братом) сина Батия Сартака, одружи-

Золотої Орди. А 1598 року в Москвій перервалася династія роду Чингізхана, яка почалася від князя Івана Калити (Кулхана). Тобто понад 270 років Москвою правили чисті Чингізиди.

Нова династія Романових (Кобилиних) у 1613 р. знову язалається свято зберігати давні традиції і принесла клятву на вірність старій династії Чингізидів.

Московська православна церква в 1613 р. стала стабільною силу, яка забезпечувала зберігання татаро-монгольської державності в Москвії.

Із наведених даних видно, що Москвія є прямою спадкоємницею Золотої Орди держави Чингізидів, тобто насправді татаро-монголи були «хрестеними батьками» московської державності. Московське князівство (а з 1547 р. царство) не мало жодних зв'язків до XVI ст. з князівствами земель Київської Русі.

Великоросія. Плем'я великоросів, або російський народ, як він сьогодні зветься, з'явилось близько XV-XVII ст. серед фінських племен: мурома, мери, весі та ін. Тоді зароджується його історія. Немає історії великоросів на землі Київської! Історія великоросів починається із «Залещанської землі», з Москвії, які ніколи не були Руссю. Татаро-монголи, що прийшли на

Рим». Ці думки поширювались і утверджувались в Москвії. Скільки крові було пролито московськими князями, а пізніше – царями заради цієї ідеї-маячини.

За царювання Івана IV (Грозного) домагання Москвії на спадщину не тільки Київської Русі, а й Візантійської імперії посилюються. Так, за переказами, шапка Мономаха, буцімто подарована Київському князю Володимиру Мономаху його дідом – базилевсом Константином IX, вважалася символом передачі влади Візантію Київської Русі. Враховуючи те, що першим Сузальським князем був шостий син князя Володимира Мономаха Юрій Долгорукий, то наявність у Москвії цієї шапки є «доказом» спадкових прав московських правителів не тільки на Київський велиокняжий престол, а і на спадшину колишньої Візантійської імперії. Далі був складений облудний заповіт Володимира Мономаха про передачу «спадкоємних прав» синові Мономаха Юрію Долгорукому, підкорювачу так званої «Залещанської» землі. Все це було вигадкою. Насправді, шапка Мономаха була золотою бухарською тюбетейкою, яку Хан Узбек подарував Івану Калиті (1319-1340), котрий пристосував цю тюбетейку-шапку для свого звеличення. (Логвин Ю. Кобила, Калита і тюбетейка «Mo-

кількість фахівців, у тому числі і професіоналів-істориків, яких залишив до написання і фальсифікації історії Російської держави.

Для цього кожен іноземець, що поступив на державну службу, давав присягу про нерозголошення державної таємниці і зобов'язувався ніколи не покидати Московську державу. Виникає запитання, які можуть бути державні таємниці при «обробці російської історії давніх часів»? У будь-якій цивілізованій європейській країні після 30-50 років розсекречуються всі архіви. Російська імперія дуже боїться правди про своє минуле. Смертельно боїть за фахом ні до істориків, ні до письменників, однак його дослідження з історії рідної землі та українського народу вже отримали справедливе визнання як серед літераторів, так і серед істориків.

Пропонуємо уважі читачів уривок з цього унікального дослідження, що актуальне і в наш час.

МІФ ПРО ТЕ, ЩО В НОВОРОСІЇ ТА ДОНБАСІ «ЗРОДУ СТАРОЇ УКРАЇНИ НЕ БУЛО»

Усе ж таки оце зумисне змішування, ототожнення понять «руський» та «російський» здатне призвести до суттєвої плутанини у будь-якому питанні, надто якщо врахувати що й характерну особливість людської натури: чим менше знань, тим більшу категоричність висновків дозволяє собі іхній носій. Ця риса надзвичайно притаманна численним «знавцям» України, історії та культури українського народу, котрі, аж ніяк не соромлячись за відсутність глибоких знань у відповідній царині, із легкістю вдаються до «глобальних» висновків.

От і «ледве чи не наполовину українець» О. Солженицин (1990) безапеляційно, як і більшість росіян, коли справа стосується «українського питання», заявляє, що, мовляв, у Новоросії, в Криму, в Донбасі «зроду старої України не було». А от коли б не ототожнювали двох загадних понять, то чимало обумовлених цим непорозумінням одразу ж прояснилися б. І не лише щодо «древнього російського міста Миколаєва», а й стосовно не менш «древньої російської» Одеси, та й Новоросії в цілому...

Тож спробуємо з'ясувати, чи була в минулому і на яких саме землях «стара» Україна? Коли саме і як вона зникла та куди поділася? І яким чином раптом з'явилася Новоросія, себто «нова Росія»? Ось як визначав козацькі землеволодіння визначний дослідник історії Січей Д. Яворницький (1990 – с. 13-25). Запорозькі землі на Правобережжі охоплювали територію від річки Тясмин на півночі до гирла Дніпра та Бугу на півдні. Західним кордоном були річки Буг та Синюха. Північною межою на Лівобережжі була річка Оріль, а південною – Конка. Далі на схід запорозькі землі тяглися аж до Нижнього Дону, виходячи в районі Бердянської коси та гирла Кальміуса до Азовського моря.

Первісно всі ці території були надані Запорозькому війську спеціальними указами. Ось що пише про це А. Скальковський, якого доктор історичних наук Л. Залізняк (*Нарис... – 1994. – с. 189*) вважає за «офіційного історика Новоросійської губернії» (1846. – ч. I. – с. 29-34): «...давні права, володіння і вольності Запорозького війська, визнані грамотами Сигізмунда I та Стефана Баторія (в році 1576 місяця Августа 20 дня)», пізніше були підтверджені «в царських грамотах, даних Кошовим Запорозьким... від імені Російських Монархів». Та вже «дуже скоро після приєднання України до Росії російським власникам були передані величезні угіддя з числа українських державних (військових) земель» (Коваленко. Гро-зит ли... – 1992).

А вже з середини XVIII ст., наголошує Л. Залізняк (*там само. – с. 194*), російський царат розпочинає спрощений «наступ на запорозькі землі» – 1746 р. була відрізана їхня східна частина по річці Кальміус на користь донських козаків... У 1751-1752 рр. збудовано фортецю святої Єлизавети (нині – Кіровоград), що стала центром так званої Нової Сербії (ці землі зайняли переселенці, зокрема з Сербії).

(Продовження на 10-й стор.)

ПРИВЛАСНИЛА ІСТОРІЮ КИЇВСЬКОЇ РУСІ?

вся на дочці хана Батия і згодом став вірним слугою Золотої Орди, очоливши Володимирське князівство (1252-1263). Він не брав участі в жодній серйозній битві, всі перемоги Олександра Невського – жалюгідна брехня. Князь Олександр просто не міг брати участі в зіткненнях на Неві в 1240 р. і на Чудському озері в 1242 р., будучи іще дитиною.

Слід відзначити, що управлінська влада Ростово-Сузальських князів була мінімальною. Ханом Батиєм для керівництва князівством (улусом) призначався намісник – великий баскак, а на місцях – удільні баскаки. Це були повновладні правителі Золотої Орди, які керувалися законами Яси Чингізидів. Брехнею російських істориків є те, що Сузальські, а пізніше і Московські князі були незалежні від Золотої Орди. Першим правителем князівства (улуса) у ханській грамоті названий баскак або даруга, а князі рахувалися на другому, а то і на третьому місці.

Брехнею є те, що Москва заснована Юрієм Долгоруким у 1147 р. Це міф, який не має доказового підтвердження. Москва як поселення була заснована 1272 року. Цього ж року був проведений третій перепис населення Золотої Орди. При першому переписі (1237-1238 рр.) і другому (1254-1259 рр.) поселення Москва не згадується.

Московія, як князівство, виникло в 1277 р. за наказом татаро-монгольського хана Менгу-Тимура і було звичайним улусом Золотої Орди. Першим Московським князем став Даниїл (1277-1303) (молодший син Олександра т. зв. Невського). Від нього бере початок династія Московських князів Рюриковичів. У 1319 р. Хан Узбек (про це мовиться у вищеназваному романі-досліджені В. Білінського) признає свого брата Калита удільним Московським князем, а з 1328 р. – Великим Московським князем. У російській історичній літературі названий як Калита, Хан Узбек, прийнявши іслам, знищив майже всіх князів Рюриковичів. У 1319-1328 рр. пройшла зміна династії Рюриковичів на династію Чингізидів у Московському улусі

номаха // Час. – Київ, 1997, 27 березня).

Іван IV (Грозний) уперше 1547 року вінчався в церкві з титулом Московського царя, як «наслідувач» грецьких і римських імператорів. Із 37 підписів, що скріпили грамоту, прислану з Константинополя в Москву, 35 виявилися підробленими. Так Іван Грозний став «спадкоємцем візантійських імператорів». Так «узаконилася» брехня.

Масовану державну фальсифікацію історії свого народу почав Петро I. Він уперше в 1701 р. видав указ про вилучення в покорених народів усіх писемних національних пам'яток: літописів, хронографів, хронік, давніх історичних записів, церковних документів, архівів тощо. Особливо це стосувалось України-Русі.

У 1716 р. Петро I «знімає копію» з так званого Кенігсберзького літопису, де було показано «об'єднання» давнього літописання Київського і Московського князівств і обґрутувалася єдність слов'янських і фінських земель. Однак доступ до «копії»-фальшивки, як і до самого оригіналу, був закритий.

Ця Петрова фальсифікація стала основою для подальших фальсифікацій – написання т. зв. «загальноруських зводів», які писалися у XVIII ст., а подавалися, що вони XI, XIII, XIV ст. Всі ці зводи проповідували «загальноруську ідею». Це в той час, коли на київські землі жили слов'янські племена (поляни, деревляни, сіверяни та ін.), які вже були християнами, в «Залещанській» землі жили фінські племена (мурома, мера, весъ, мокша та ін.), які перебували у напівдикому стані, і ці племена не мали в історії нічого спільного аж до XVI ст.;

– для обґрутування єдності Київської Русі і фінських племен були написані тисячі різних зводів. Усі ці зводи і літописи, як вказується в романі-дослідженні В. Білінського, є тільки у переписаному вигляді, жодного оригіналу. Жодного! Все це вказує на неймовірну за масштабами безсоромності й нахабства фальсифікацію при створенні історії Держави Російської.

<http://politiko.ua/blogpost97334#>.

UqqN-jor1Pg.facebook

<http://www.universum.lviv.ua/journal/2011/6/dashk.htm>

**МІФ ПРО ТЕ,
ЩО В НОВОРОСІЇ
ТА ДОНБАСІ
«ЗРОДУ СТАРОЇ
УКРАЇНИ НЕ БУЛО»
(Закінчення. Поч. на 9-тій стор.)**

Запорозькі землі від Дніпра і Тясмина до Синюхи на заході уряд віддав переселенцям: сербам, угорцям, болгарам, росіянам-роздольникам, українцям зі Слобідської України. Іхні воєнізовані поселення були покликані протистояти гospодарям цих земель — запорожцям. Друга частина цих переселенців зайняла північно-східні запорозькі угіддя навколо фортеці Бахмут — так звана Слов'яносербія. Достатньо побіжно глянути на відрукувану в наш час кольорову мапу України третьої чверті XVIII ст., аби упевнитись, що Новосербія та Слов'яносербія були створені Російською імперією зовсім не випадково — наче два тонкі та довгі ножі-стилети, упалися вони з двох боків у тіло України, начисто відтявши Запорожжя від Гетьманщини та Слобожанщини.

У 1764 р. уряд Росії, розцінивши виступ запорожців на захист своїх прав як бунт, ухвалив рішення про заснування Новосербійської губернії, до якої увійшли Новосербія, Слов'яносербія і так звана Українська лінія (воєнізовані поселення на запорозьких землях від річки Синюхи до Сіверського Днітра)... У той час, як запорозькі землі Правобережжя «увійшли до складу Новосербійської губернії, запорозькі землі Лівобережжя теж не залишилися поза імперською увагою — їх відшматували на користь Азовської...

Уже після зруйнування Січи, коли виникла потреба у війську, Потьомкін, що свого часу «з власного бажання увійшов до [запорозького] війська у Кущівський курінь» та був прозваний козаками «Грицьком Нечосою», одразу ж, наголошує А. Скальковський (1846. — ч. III. — с. 320), «згадав тоді про «братців запорожців» — було спішно набране «доброхітне» Чорноморське козацьке військо під проводом А. Головатого, а «невдовзі розпочата з Туреччиною війна (1787-1791 pp. — М. Л.) довела всю корисність цього козацтва».

Майже століття тому секретар австрійського посольства у Москві Й. Корб так охарактеризував значущість українських козаків для московського війська (Січинський, 1992. — с. 126): позаяк московське військо «б'ється лише зі страху перед царськими карами і не знає почуття власної гідності (як зазначав Г. Федотов (1991. — т. 2. — с. 28), новоутворений «московський тип» російської людини, який «психологічно є сплав північного великороса з кочовим степняком», взагалі існував «без будь-якого військового духу», позаяк «у Москви згасла київська поезія військового духу і хоробрості» і «дуже швидко піддається паніці» (таке, зокрема, сталося й під час сутинки кількісно переважаючої російської армії з корпусом шведського генерала Левенгаупта коло Лісної в 1708 р., коли лише екстраординарні заходи самого Петра I, який, як описує передбіг тоТ баталії «Історія Русів», «виставив поза фронтом із флангів малоросійських козаків із суворим наказом рубати шаблями та колоти списами всіх, хто під час бою подався назад», врятували його армію від поразки. — М. Л.), то, наголошує Корб, «важливим скріпленням для царських (військових) сил є козаки. Московити схиляють їх на свій бік щорічними подарунками і стараються втімати їхній вірність найщедрішим обіцянкам, щоб вони (козаки) не задумували переїхти до поляків, бо разом зі своїм переходом вони можуть звати з собою цілій нерв московського війська». І недарма — козацьке військо не раз демонструвало свою звитязту.

Так, 13 вересня 1789 р. три кінних та три пішіх полки козаків під проводом Чепіги та Головатого разом із корпусом Дерібаса «взяли приступом замок Єнідуз у Хаджибей й дали початок нинішній Одесі, бо коли там збудована була в 1793 р. фортеця, вони оселилися перші окремою слобідкою чи передмістям

на «Пересипу» (Скальковский. Назв. пр. — с. 216, 233). Таким чином, Одеса, як і, скажімо, Севастополь, не виникли на порожньому місці. До речі, поселення слов'ян, котрі поступово змінили свою назву на Гаджібей, відомі із писемних джерел 1415 р. як Кацюбії (Змінко, 1996). Тож насправді у 1794 р. відбулося не так заснування Одеси, як перейменування Кацюбії-Гаджібей...

Ну, а тепер кілька штрихів щодо того, хто ж населяв цю саму Новосербію у різні часи (Заставний, 1993. — с. 105): «У 1763-1764 рр. національний склад населення Новосербії характеризувався такими показниками: українці займали 74,81%, росіяни — 12,05%, волохи — 9,19%, серби — 2,08%, поляки — 0,83%, болгари — 0,24%, угорці — 0,14%, німці — 0,09%, татари — 0,06%, грузини — 0,06%, інші — 0,24%. А як змінилися ці показники упродовж наступних півтора століття?» За даними перепису населення 1926 р., в степових районах України, які в основному збереглися з Новосербією, налічувалось 5568 тис. чол., у тому числі 3674 тис. (66%) українців, 798 тис. (14,3%) росіян, 396 тис. (6,1%) євреїв, 206 тис. (3,78%) німців, 34 тис. (0,6%) поляків, 460 тис. (8,3%) представників інших національностей» (там само. — с. 106).

Тож Л. Залізняк має всі підстави стверджувати (назв. пр. — с. 205), що «українці завжди становили більшість населення Новосербійської губернії. Тому імперський уряд послідовно провадив щодо них політику етноциду». Масові депортатії українців до північних та східних районів Росії, а також зустрічне переселення росіян в Україні стали одними із наїріжких каменів ленінсько-сталінської національної політики. При цьому, як наголошує в журналі «Дружба народів» В. Коваленко (1995), «переселення росіян було аж ніяк не спонтанним, а ретельно планувалося Кремлем: кількість, термін, заходи матеріального заохочення, забезпечення транспортом, житлом тощо».

А ось і деякі результати цієї політики (Заставний, 1993. — с. 108): «національний склад жителів Одеської, Миколаївської та Херсонської областей за даними повоєнних переписів:

- у 1959 році українці тут, відповідно, становили 55,4%, 81,1% і 81,0% (росіяни — 21,7%, 13,7% і 15,6%);
- у 1970 році українці — 55,0%, 78,8% і 78,3% (росіяни — 24,2%, 16,1% і 18,1%);
- у 1989 році українці — 54,6%, 75,6% і 75,8% (росіяни — 27,4%, 19,4% і 20,2%)».

Як бачимо, і в повоєнні роки, незважаючи на помітне збільшення частки росіян, що не в останню чергу обумовлене посиленням політики зросійщення, — українці в усіх областях так званої Новосербії становили абсолютно більшість. Та це жодним чином не заважає панам солженіцінам та іже з ними, у повній відповідності до валуєвських настанов, затято стояти на своєму: «не було — і все тут!

* * *

Не можна вічно жити в брехні! Найкращі ліки для хворого суспільства — правда. Думати не боляче, а вельми корисно для розвитку еволюції. Закінчується епоха марення, і з нею поступово у небуття йдуть останні динозаври комуністичної системи. Великі зміни не відбуваються за один день, але вони неминучі.

Настав час Україну одягнути у чисту сорочку, щоби українські історики написали правдиву історію України, яка грунтувалась би не на фальсифікованих Катериною II літописах і заново написаних у XVIII столітті «загальноруських літописних зводах», а на історичних фактах, зафіксованих у документах, зокрема, таких країн, як Польща, Туреччина, Греція, Іран та ін. Люди мають знати правду. А Правда визволить нас, — як повчав Ісус.

ВІД РЕДАКЦІЇ. Зазначимо, що книги В. Білінського «Країна Моксель або Московія» та М. Лукінського «Обережно: міфи!» є в бібліотеці «Кримської світлиці», яку ми мусили вивезти після виселення редакції. У вересні бібліотека має запрацювати вже на новому місці, про що ми додатково повідомимо читачам.

«НАДЛЮДИНКА» ТА ЇЇ БЛАЗНІ

...Чи випадково, чи навмисно майже в один час прорізалися політичні голоси відразу у кількох кремлевських коміків, що тусуються на українському ТБ: Охlobistina (героя серіалу про хворого на голову лікаря), Галустяна («Розсміши коміка»), Задорнова з чергового «кривого дзеркала»... ФСБ підметушілась? Або тенденція?

Читаєш і не розумієш — це вони жартують чи всерйоз? Це Равшан з «Нашої Раши» клянеться, що всі події на Україні зрежисовані «заокеанськими замовниками Майдану», чи Галустян?

Це у Задорнова чорний гумор такий, що американці підсадили у Бойнг громадян своєї країни, щоб їхніми смертями докутити Росії («Що таке для них приблизно 300 загиблих пасажирів Бойнга? І не випадково було вираховано саме цей політ, адже цим рейсом летіли й американці! Американським політікам не жаль нікого, у тому числі й своїх»)? Чи він логічним шляхом до такої ахінітету?

Коли Охlobistin пише, утираючи віртуальні сльози: «Ми — Україна, Росія й Білорусь — завжди були разом. Українці відповідали за зовнішню красу й смачну їжу, ми — за креатив, а білоруси — за фундаменталізм. Ми разом будемо непереможні», — це він жартує? Або всерйоз вірить, що Україна годуватиме креативних бандитів з Ростова на своїй землі?

Вони дійсно «ну, тути-иє»? Чи це «нацальника приказала»?

Блазні, як відомо, ніколи не вважалися дурнями. Але це тільки у Шекспіра вони різали правдматку в очі королям. У реальності з давніх часів головним заняттям придворного блазня було публічне знущання над неугодними, що доходило часто до бузувірських тортур.

Кажуть, тиранам було смішно...

Часи змінилися — блазні залишилися. І чим важче шапка мономаха, тим більше блазнівських ковпаків навколо...

Це ми себе утішаємо, вважаючи всіх росіян зомбованими. «Ми всі чудово знаємо... Всі у Росії чудово знають істинний стан речей», — пише російський блогер. Тільки одні не можуть змириться з власною нікчемністю, інші — впоратися зі страхом.

У цих своїх безглазих постах, у багатослівних рефлексіях вони намагаються скласти те, що не складається, довести недоказове, бути переконливими у брехні...

Для нас стараються? Та ні, ми їм не віримо. Для себе.

У російській православній традиції не можна бути просто негідником. Необхідно бути негідником рефлексуючим. Який мучиться від свого негідництва і шукає його зовнішні причини. Тому багатомало скажати просто: «Хохли погані», або «Я готовий Путіну п'ятки цілувати». Потрібно підвести під це філософську й етичну базу.

У Росії процвітає культ особи Путіна? Так це ж ми, українці, винні, — переконує нас Охlobistin: «Спасиби тобі, Україно, — пише він, — за те, що примусила поважати і часом навіть захоплюватися нашим Президентом. Ти була тає переконлива в останньому, що деякі з нас тепер щиро вважають культ особистості просто необхідним». Це ми винні, що «тисячі російських хлопців... шукають приводу стати жертвою во Славу Божу (тобто повернутися з України вантажем 200). Ім кортить навести порядок на всьому континенті... Це смерть

еогоїзу й крок назустріч до абсолютної перемоги». Євген Гришковець — не комік (але актор) повідомляє, що українці, певно, ніякі не європейці. Чому? Так тому, що люблять Гоголя, живучи в Україні, забувають російську мову, і вірять Обамі й «зграї Держдепа»?

І тому не європейці? Дивна логіка. Але це Росія, чому дивуватися.

Вони нас... «люблять». І тому не відпускають. «Потрібно просто усвідомити й прийняти нашу таку нез'ясовану і при цьому очевидну нерозривність. Усвідомити, що муки, біди й переживання — надо відговго. І що мучитися будемо разом. Ніхто поодинці з цих мук не вийде: або разом, або ніяк», — пише Гришковець.

«Так не дістанься ж ти нікому!» і «Хто я, тварюка третмечта чи право маю?» Ось і всі російські рефлексії.

З російської літератури знаємо: і в першому, і у другому випадку все закінчилось смертовбивством.

Є, правда, ще й третій випадок рефлексії по-російськи. Коли начебто і ти підлоту зробив, але й не ти — а диявол поплутав. Є у Достоєвського такий герой — лакей і вбивця, записний блазень Смердяков. «Ви головний вбивця і є, а я тільки записним прибічником був, слугою-с», — каже він. І говорить це, якщо пам'ятаєте, Івана Карамазову, тому самому, що прославився фразою (до речі, дуже улюбленою у православному російському середовищі!) про «слъзинку на щоці дитини», якої, мовляв, не варти жодні ідеї та революції.

«Захисник сліз», судячи з сюжету роману, зовсім не про дитину думав. А мучився всесвітньою заздрістю, спілкувався з бісом, і, дійсно, був нахтненником убивці. Один з критиків влучно обізвав цей персонаж «надлюдинкою». Тобто маленький, мерзливим моральним виродком, що відчуває себе «володарем світу».

Мої російські друзі, вам цей портрет нікого не нагадує?

ЧАРІВНИЙ «ТЕКСТИЛЬНИК»

...А розлука така,
що її не буває замало,
хто її скуштуєвав,
той медами назве полини.

С. Сурмач

(«Я ще вчора стискав...»)

Війна. Вона поступово, але невпинно заповнює собою все життя. Змущує годинами сидіти в Інтернеті, намагатися не пропускати випусків новин. Про те, щоб читати щось ліричне, наразі не йдеться.

Але жить війною 24 години на добу неможливо. На цьому емоційному фоні ковтком цілющого повітря може стати зустріч з прекрасним — чи то природою, чи талановитими людьми. І якщо з першим в нашому благословеному краї проблем немає, то цікаві події відбуваються не кожного дня. Незважаючи на те, що «поетів у Лубнах — ход до неба з них требло гати», з серед них той, чия творчість мені особливо близька і зустрічі з яким намагаюся не прогнати. Це — автор наведених слів про поетів Сергій Сурмач, який, хоч і проживає на території тимчасово окупованого Криму, залишається нашим земляком. Він — автор книг «Дієслово» (2003), «Україна, де висихає Дніпро» (2004), «Зимові вогні» (2008), «Я, Віра...» (2012), «Полковник Зеленський» (2013), «Ангарський перевал» (2013), лауреат регіональної літературно-мистецької премії ім. Василя Симоненка, його поезії друкують, певно, всі місцеві видання.

Отож Сергій Сурмач прибув на кілька днів на батьківщину і прямо з потяга потрапив на зустріч з шанувальниками, яка відбулася 19 липня в приміщенні Лубенської центральної районної бібліотеки ім. Володимира Малика.

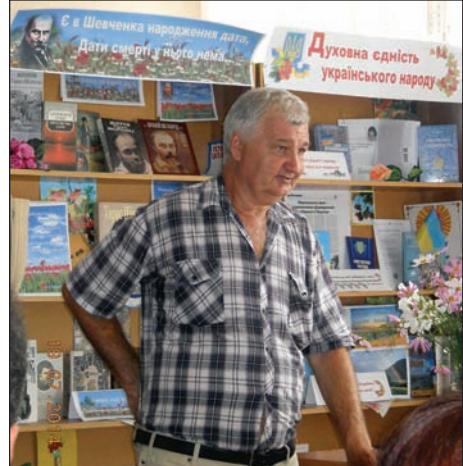
Охочі почути його вірші хутко заповнили вільні місця в залі; довелося «позичати» стільки в сусідів. Тут і лубенські «брати по перу», і шанувальники поетичного таланту автора. Дехто спеціально приїхав з Полтави чи Києва, Ромодана чи Михнівець. Модератором дійства була поетеса Ніна Шерстюк, яка нагадала присутнім основні віхи біографії поета, зачитала деякі його вірші. Вона наголосила, що тільки тут, у колисці української літератури, міг народитися такий талант і надала слово гостю.

— Справа не в мені, а в духовності нашого міста, — зауважив пан Сергій і перейшов до теми, яка всім зараз болить найбільше, — війни. Хвилиною мовчання вшанували пам'ять всіх загиблих на східних кордонах України.

Та Сурмач не був би Сурмачем, якби не почав розмову з жарту. Перефразуючи Василя Стуса, він сказав: «Я — «текстильник» (автор текстів)» і продемонстрував зразки своєї продукції — «Сімферопольсь-

кий вокзал», «Якби я знав», «Ходив Шевченко по Лубнах», «Темна вода», «Мерилін» та інші. Зараз пан Сергій працює над новою книгою з робочою назвою «Жевриво». Мріє писати мемуари, але вважає, що в поезії швидше добитися концепції змісту.

С. Сурмач подякував своїм друзям — Наталії Баклай, Олександру Тарасенку, Анатолію Устименку, які минулого року видали в Лубенській комунальній друкарні дві його книги. «Полковник Зеленський», «Ангарський перевал», а також «Я, Віра...» про Героя України, вишивальницю Віру Роїк були високо оцінені зем-

ляками. Автор став лауреатом премії ім. Володимира Малика в номінації «Література і публіцистика» за 2013 р. Але прибути для отримання премії на початку весни він не зміг, тому церемонія вручения відбулася нині. Диплом лауреата вручив син Володимира Малика, голова благодійного Фонду «Слово» ім. В. Малика Олександр Сиченко. Директор Лубенського краєзнавчого музею Тамара Дяченко також привітала лауреата та подарувала Лубенській

центральній районній бібліотеці книгу «Я, Віра...» та збірку авторів Лубенського літоб'єднання ім. О. Донченка.

С. Сурмач не залишився в боргу та презентував музею фото 1978 р., де В. Малик виступає в Першій школі робітничої молоді. Пригадав епізод, коли Володимир Кирилович «образив» поета. Знаючи, що молодий та гарячий Сергій виливав у віршах усе, що думав, він одного разу не надав йому слова для виступу. Тільки потім той зрозумів, що таким чином Малик рятував його від неприємностей. (На жаль, не від усіх). — Авт.

Сюрприз приготувала і бібліотека: вірш автора lunali у виконанні її працівників — Тетяни Сафрнової, Оксани Василенко, Олени Самойленко. Кожна обирала поезії, які більше припали до серця. А вибрати с з чого! Адже майже кожен вірш пана Сергія має більше смислів, ніж деякі товсті романи, викликає одночасно гаму почуттів: радість і печаль, сміх і слізли або навпаки: ненависть і надію, здивування і прозріння. (Схожу реакцію в мене викликали оповідання Миколи Рябчука з книги «Сто казок», між іншим, мемуарі. Але вірші — це коктейль не тільки смислів, а й звуків, рифм, заворожуючого ритму).

І знову слово Сергію Сурмачу. Легенди, «Ти минаєш», «Провісія печалі», «Одкровення Івана Сокульського», «Пейзаж № 10», «А там, де ходила ти», «На вулиці, де ти живеш», «Стільникові серенади», «Курортний Романс», «Моросіні», «Минають морози», «Сезон-енд», «Дідуся скрипка», «Листи до Вікі» — маленької внуцьки, продовження роду, які він розповідає, «що груша в пазусі ховає/ маленьку кузню цвіркуна» присутні

С. Сурмач, Н. Баклай, А. Устименко біля постаменту, де немає Леніна

ЛІТЕРАТУРА, МОВА І ВІЙНА...

19-20 липня Ірпінське творче об'єднання «Лісова брама» (президент Марина Науменко) влаштувало в міському історико-краєзнавчому музеї школу літературної майстерності для тих, хто мріє стати письменником. Зібралися 9 молодих людей із Києва, Ірпеня, Харкова і Херсона.

Справжній письменник не може бути відірваний від життя. Отож йшлося і про сучасну ситуацію в Україні. Харків'янка Любов Цукор рік вчила дітей української мови і літератури, а зараз працює копірайтером. Але учні при зустрічі говорять: «Дякуємо, ви зробили нас бандерівцями». Вона розповіла, що Харків нині український. Ще в грудні місто було біло-блакитним, а тепер скрізь майорять українські прапори. Багато людей одягають вишиванки. Біля пам'ятника Леніну стояли намети комуністів і регіоналів, навіть намет з написом «Новоросія», але

українські патріоти прибрали їх звідти. Настрої жителів патріотичні. Те ж саме і в області. Фермери возять українським солдатам харчі. Проте є потенційні запроданці, які зустрічатимуть російських окупантів хлібом-сіллю і на колінах, але її мало і вони мовчать. На кордоні з Росією спокійно, але з Луганської області обстрілюють українських військових. Харків'яни побачили, що наробили проросійські сили на Донбасі і не хотує, що це жахіття поширилося на Слобожанщину. Якщо раніше на тих, хто розмовляв українською мовою позиралі скоса, то тепер українська мова на вулицях нікого не дивує. Більшість шкіл у Харкові україномовні. Є російськомовні класи, але батьки більш охоче віддають дітей в українські класи. Звичайно, про мову говорили і на лекціях. Викладач, драматург Неда Неждана зазначила, що Бог дав кожній території свою

мову. Проте відбувається боротьба мов. Якщо українці в Україні пишуть і спілкуються російською мовою, то тим самим вони підсвідомо заразовують себе до переможені. Неда Неждана родом із Краматорська. Вона згадує, що її бабусі, які жили там, розмовляли українською мовою. Інший викладач, письменник Володимир Коскін зауважив, що літератор не може однаково успішно писати двома мовами. На прикладі двомовної поезії однієї слухачки він показав, що вірш російською мовою свідчить про начитаність поетеси, а її українські твори показують зв'язок із рідною землею.

Неда Неждана і Володимир Коскін розповіли про сучасну українську літературу, провели практичні заняття й дали цінні поради. Початківці писали мініатюри й аналізували їх. Молодий ірпінський письменник Микола Кузьменко, який має в сво-

Слово - зброя!

KC

Вручення диплома

слухали, затамувавши подих. Дехто тихенько цитував улюблені вірші разом з автором.

Директор бібліотеки, патріот, привітна і щира людина Валентина Сьюмак прочитала «Ангарський перевал» С. Сурмача про «Якби не ти...» — присвяту дружині Надії. Хочеться навести його повністю: «якби не ти то хто у мене є/ отої самітник в сивині щетині/ що в дзеркалі себе ледь віпзнає/ якби не ти то вік була єдина/ якби не ти то хто б я був отут/ поцейбіч люстра — я обличя стерце/ якби не ти кому б я слав салют/ хай навіть кровови-

газди в споднях
не вір не плач не бійся не проси
найперше шабля не проси не бійся
а потім відстань серця і слози

і квітка губ

та то все після... після...

Але «Відстань шаблі» було написано задовго до революції гідності та визвольної війни!

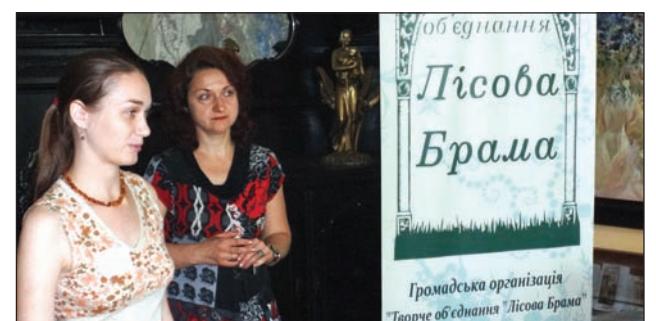
Про цей аспект творчості С. Сурмача немало говорилося на зустрічі. Адже не один його вірш можна назвати пророчим. Сам він посміхається і називає себе «прозірцем». Я ж дозволяю собі висловити думку, що дива тут немає. Просто настав час його віршів. Адже це Сергій разом з іншими письменниками (Ліна Костенко, Василь Шкляр, Андрій Кокотюха, Марія Матіос — найвідоміші з них) готували народ до боротьби за свободу. Як учитель історії він добре розуміє причинно-наслідкові зв'язки подій, що відбуваються в країні та світі. А подати матеріал у поетичній формі може так, що дходить не лише до розуму, а й до серця («А ми дивились та мовчали» з циклу «Похмілля», «Батуринський цикл», «Полковник Зеленський»). Ось і ожили чорні запорожці («ранорозтривожі»).

Зі своїм поглядом на вірш, поезію С. Сурмача та подій в Україні емоційно виступила студентка, майбутній історик Аліна Забрейко. Певно, молодість і повинна бути більш радикальною і не боятися говорити те, що думає.

Говорити про поезію Сергія Сурмача можна довго, але краще розгорнути одну з його книг та поринути в світ поезії. Віріо, що кожен зможе знайти там вірш, що зачепляє найпотаємніші струни душі, а отже, принесуть задоволення.

Антоніна ДАНИЛЕНКО, журналіст

за шаблю а шабля там де вже немає слів

м. Лубни

ЧЕРВОНА РУТА КВІТНЕ

(Продовження.
Поч. на 1-й стор.)

Коли після 15-хвилиної поїздки автобусом до дачного масиву під Сімферополем з красномовною назвою Живописне ми переступили поріг зовні скромного господарства Тетяни Григорівни, були просто приголомшенні (як, напевне, і читачі, які бачать ці фото) тим буйством зелені й кольорів, серед якого раптом опинилися. «Скільки ж у вас тут всього! І як ви цьому всьому даете раду?!» А пані Тетяна показувала й розповідала. Цей клаптик землі їй дістався від батька, якого немає ось уже три роки. Мами не стало ще раніше, у 1995-му... Це вони вдихнули життя у крем'яністий кримський ґрунт, навели лад і порядок (чи не німецький?), підпорядковуючись якому, на невеликій території так буйно, але мирно і дружно уживаються — господиня навіть якось пробувала підрахувати, десь більше ста всяких рослин (чи не стільки народів мешкає у нашому Криму?). А щодо німецького порядку та організованості — то ще в дачному будиночку впали у вічі зроблені й пристосовані чимись умілими руками полички, шафочки, а ще інтригуючий вишитий напис на стіні: «Maak je geen zorgen voor morgen».

— З німецької — значить «Хто рано встає, тому Бог дає», — пояснила Тетяна Григорівна. Так ось, виявляється, де корінь всяко-го порядку й добробуту, і головне, що кожен народ

знає, тільки по-своєму вимовляє цю вічну і мудру формулу!

Щоб не гаяти час, ми з господинею відразу попрямували на город «шукати червону руту». Аж ніби чулося:

Може, десь у лісах
Ти чар-зілля шукала,
Сонце-руту знайшла
І мене зчарувала?

Невже тепер все так просто — не треба блукати горами-лісами, бо чар-зілля росте просто на городі? Хоч і тут, на кількох дачних сотках, знайти заповітну квітку було не так легко. Божоден клаптик дорогоцінної кримської землі у Тетяни Григорівни, як у добреї газдині, не пустує, скрізь росте якася красива чи корисна рослинка, а стежечки між ними вузенькі-вузенькі. Першою

сусідкою Марічкою (Марією Йосипівною) із Прикарпаття називаємо її по-українськи — смерекою. І ще один хороший український сусід у мене є — Іван Романович, йому вже 94 роки, але щось давненько не з'являвся, хоч би усе добре було...

Обережно прямуємо стежинкою за господинею, очі милують квіти. Яких тільки нема: жоржини, гладіолуси, троянди, кручені паничі, чорнобривці, ехінація — всього й не перелішиш.

Та ось попереду полу-м'яніє майже у зріст людини кущ — це вона, красива, висока і струнка, червона-червона чарівна рута.

— Я вирощувала багато різних квітів, але завжди мріяла про червону руту,

maak je geen zorgen voor morgen

«привітала» нас червона калина (як приємно — це ж символ нашої України, подумалося). А потім і сливи, і яблунька, і абрикос, немов вітаючись, торкалися нас своїми вітами-руками. Аж ось перед нами постає вишенька, яка своїми вітами тісно переплелася з ялиною, мов з найліпшою подругою, і яскраво-червоні вишні між хвостю — як екзотичні плоди! Вражені побаченим дивом, зупиняємося, милюємося.

— Це уральська ялина. Мій тато посадив на згадку про далекий Урал... Але ми з моєю доброю подругою —

говорить жінка. — Ось, бачите — на одній із них росте ще одна квіточка, мов корона, це — королева.

Ми стояли, мов зачаровані, і довго дивилися на цю дивовижну квітку. Треба сказати, що перед поїздкою ми дещо інформаційно «озброїлися» і вже знали, що справжня карпатська рута — зовсім не червона, а... жовта. За легендами, яких так багато в Карпатах, ця квітка лише в ніч на Івана Купала роззвітає червоним — та й то на кілька хвилин. Дівчина, яка її знайде і зірве, буде щас-

ливою в коханні. Прекрасно знов цю легенду автор «Червоної рути» геніальний наш Володимир Івасюк, який опоетизував її на віки. Але як же нам усім хочеться вірити в чудеса!

Втім, хіба не чудо ця величезна квітка соняха, який вигнався у два людських зрості! А та природна гармонія, в якій всі рослини, котрі «прижилися» на дачі у пані Тетяни, мирно і дружно співіснують (отак би у нас в державі!) — і на всіх вистачає місця і сонця. Поряд з уральською ялиною — українська вишенька, біля англійських вишуканих троянд — рідні українські чорнобривці. І усюмъ цьому господиня дає раду!

— Тетяно Григорівно, звідки у вас і бажання, і вміння творити своїми руками таку красу і гармонію? — запитуємо.

— Це все мені передалося від моїх батьків. Буває, вже часом і важко, але покинути не можу. Адже це — пам'ять про них. Вони були дуже працелюбними людьми, як і мої дідуся та бабуся, котрі були хазяйновитими і заможними, що аж потрапили під розкуркулення, це в Саратовській області було. Повантажили їх у вагони й повезли десь у Сибір. Тоді моею таткові, який був ще зовсім малим, вдалося втекти — та його врятували. У поїзді якийсь чоловік, почувши від хлопчика німецьку мову, підібрав його і замінив йому батька, бо він теж був німцем. Отак мій татко потрапив на Урал (ось звідки уральська ялинка в Криму).

Коли татко підріс, його

відправили навчатися в танкове училище, у Пермську область. Потім ще вчився на десантника. На Велику Вітчизняну війну потрапив у 17 років. Тут дуже стали в нагоді його знання німецької мови. Мій тато — Григорій Павлович Ліховський — підполковник, ветеран війни, мав поранення, був контужений. Із багатьох своїх нагород найдорожчою для себе вважав медаль «За взяття Кенігсберга». Взагалі-то, він не любив нам розповідати про війну. Бо навіть після 1945-го вона для нього ще не закінчилася. Довелось повоювати ще і в Кореї.

А з моєю мамою, Парасковією Іванівною, тато зустрівся на вже визволений білоруській землі у 1944-му. Там моя мама, ще зовсім юна, працювала агрономом у колгоспі, і її слухалися вже дуже дорослі чоловіки.

А знаєте, як мої батьки познайомилися? Молодий солдатик їхав на трофейному велосипеді, а дівчинка-красуня йшла назустріч. Дівчина побачила, що шинель у солдатика зараз намотається на колесо, і він на рівному місці впаде — та вона й загукала йому про ту шинель. А юнак так задивився на красуню, що упав би й без шинелі, та дівчина встигла його підтримати.

Згодом вони одружилися. Тато був військовим, служив, де накажуть. Так потрапив у Рівне. Тут у них народився первісток Володимир, а трохи згодом і дівчиня: Євген та Тетяна — це я.

(Продовження на 13-й стор.)

У КРИМУ!

Там я росла, пішла до школи, там виховувалася, формувалася моя громадянська свідомість. Навчалася я у російськомовній школі № 34. Як дитина військового могла не вивчати українську мову. Але моя матуся, білоруска, тоді наполягала, щоб я все ж таки вчила мову тієї держави, в якій живемо. І я їй за це дуже вдячна. Я просто закохалася у свою вчительку-українку і в той предмет, який вона вела. Я із захопленням слухала, як вона говорила, як читала твори українських письменників. Завдяки їй я залишилася зачарованою цією милозвучною мовою на все життя.

А ще наша родина була зачарована красою природи поліського краю. Особливо любили бувати біля озера Світязь — якийсь час батько служив і в цих краях, у Любомлі. Це озеро настільки глибоко запало в душу моєму старшому братові Володимиру, що він подався навчатися у Севастопольське військово-морське училище ім. П. С. Нахімова.

Згодом, після закінчення школи, під братове «крило» відпустили до Криму й мене. Тут я вступила до Севастопольського приладобудівного інституту. А мій брат Євген вчився у Ростовському університеті на філософії.

На початку сімдесятих років моєму батькові перед виходом на пенсію дозволили обрати місце для подальшого проживання. І він вибрав Крим. Так наша родина з'явилася й укорінилася тут, на кримській землі. Трохи згодом мати з батьком придбали цю ділянку в Живописному, адже не могли сидіти склалими руки, не могли не працювати на землі, не могли забути красу Полісся, намагалися якомога швидше

озеленити ці дачні сотки. Найперше, що мама одразу ж взялася вирощувати — бульбу. А тато насаджав дерев, поставив вулики.

На той час я закінчила навчання в інституті. Коли був розподіл, чомусь захотіла поїхати до Литви, в місто Клайпеду. Проте, пропрацювавши там з півроку, зрозуміла, що Крим вже встиг стати для мене другою батьківщиною. Я знову повернулася сюди. У Клайпеді я знайшла своє хохання. Пізніше мій обранець приїхав до мене у Крим, ми одружилися і в нас народилася донечка, якій ми дали українське ім'я Ганнуся.

Понад двадцять років я пропрацювала конструктором у Науково-виробничому об'єднанні легкої харчової промисловості. Заслужила там квартиру.

Потім більше десяти років працювала в Архіві управління юстиції. Це було в ті часи, коли кримські татари вже поверталися до Криму. Вони зверталися за різними довідками — скільки долі людських як перебачила. Це була дуже цікава пошукова робота. Вдалося допомогти багатьом людям. А ще якось в архіві знайшла карту генштабу, на якій зовсім не було російських назв населених пунктів, а тільки переважно кримськотатарські, грецькі. Я дала скопіювати цю карту одній знайомій кримській татарці — вона була дуже вдячна за це.

Після виходу на пенсію майже щодня їхджу в Живописне. Нема вже у мене мами і тата, але є цей укітчаний клаптик землі, який нагадує мені про них...

Спочатку я розгубилася, бо переживала, що не справлюсь без них з усім цим. Пам'ятаю мамині слова: «Посади одну карто-

пельку, а з неї виросте три». Але я знала, що у мене все одно не виросте така бульба, як у мами. Вирішила зайнятися вирощуванням різних видів троянд — у мене їх було понад тридцять.

А тепер вирощую свої огірочки і помідорчики, гарбузи й картопельку, цибульку й часник. А от мій 94-літній сусід-українець завжди наполегливо радив садити свій червоний бурячок для борщику.

Навчилася Тетяна Григорівна вже й сама збирати овочеве насіння, вирощувати розсаду. Клопоту багато. Запитуюмо: хто ж вам допомагає? Іноді брат Євген, — каже Тетяна Григорівна. — З чоловіком щасливе шлюбне життя не склалося. Та й донечка тепер далеко від мене. Під час навчання на географічному факультеті Таврійського університету познайомилася зі студентом з Німеччини, який вивчав у нас російську мову. Після закінчення навчання Свен покликав її до себе у Німеччину. Ганя погодилася поєднати з ним свою долю. Мабуть, озвалася в ній ще дідові німецькі гени. Вона вивчилася там на програміста і працює за фахом. А Свен настільки захопився фотографією, що став займатися нею професійно.

Я їздila до них у гости. Вони приїздять до мене. Тетяна Григорівна метнулася на грядку і зірвала кілька маленьких жовтеньких помідорчиків: це німецькі, скуштуйте!

Довгенько ми ще посиділи з господинею в її зеленому царстві, пили за пахущу каву за столиком, просто неба, слухали її розповідь. Поговорили і про сьогодення. Непросто нині складаються долі таких простих, роботячих людей, які все ще вважають себе громадянами України, а не Росії. Вони не хочуть брати російський паспорт, але ж їм скоро доведеться якось узаконювати своє майно, землю, дачі відповідно вже до російських вимог. Чого ж тепер чекати — нового «розкуркулення»? Адже все, що у них є, створене і зароблене важкою власною працею. Ім страшно втратити те, що нагадує їм про їхніх батьків, їхню батьківщину.

— Навесні я планувала тут в будиночку зробити невеличкий косметичний ремонт. Купила фарби, щоб освіжити все. Але після того, як Крим захопили «зелені человічки», у мене просто опустилися руки. Та я твердо знаю, що ми не повинні покидати свою землю, на якій трудалися все життя. В мені настільки зараз все протестує, що я все більше намагаюся говорити українською мо-

вою. Хоча в мені тече німецька та білоруська кров, а батько після війни записав нас росіянами, бо боявся, що його дітей будуть називати фашистами, я за духом відчуваю себе українкою! Тому так потрібна мені наша українська «Світлиця», вона для мене — як чисте, цілюще джерело.

...Коли ми вже прощаємось, Тетяна Григорівна підвезла нас до одного з вуліків, що залишилися її від тата. Бджілки байдьо змаймали свою медоносною справою, метушилися перед літотком, не звертаючи на нас ніякої уваги, навіть коли господиня спробувала погладити їх по золотових спинках.

— Бачите, і я їх, і вони мене не бояться. Вони мене знають, тому й не жалять. Бо я з ними розмовляю... Як колись мій тато...

**Любов СОВІК
Віктор РУДЕНСЬКИЙ
(фото)**

P. S. Скільки у нас в Криму є хороших, добрих, ширих, чесних, працьовитих людей, які прикрашають цю землю, які вросли у неї корінням, душою, каліною, червоною рутою! «Кримська світлиця» готова розповісти про вас, показати ту красу, яку ви даруєте цьому світу, щоб добром і красою врятувати цей світ!

У ДЕНЬ ХРЕЩЕННЯ РУСІ МОЛИЛИСЯ ЗА ЄДНІСТЬ УКРАЇНИ

У 988 році князь Володимир, який об'єднав землі Київської Русі-України в єдину могутню державу, хрестив киян у водах Дніпра-Борисфена. Тож уже 1026 років, як наш древній і гордий народ прийняв Христову віру, а Україна зробила свій цивілізаційний вибір і стала невід'ємною частиною християнської цивілізації.

З огляду на ситуацію в Україні програма цього річного святування була досить скромною. Основні заходи відбуваються в столиці держави. Святування розпочалося з урочистої нічної літургії у Києво-Печерській Лаврі. А 28 липня усі православні храми країни провели урочисті

богослужіння та відзначали річницю Хрестення Русі-святковим передзвоном. Патріарх Київський і всієї Русі-України Філарет відслужив Божественну Літургію у Володимирському соборі.

Звідси опівдні віряни разом із духовенством УПЦ КП, яке прибуло з усіх областей та епархій, рушили хрестовою ходою до Володимирської гірки, аби звершити святковий молебень. Крім ікон та хрестів багато православних тримали у руках прапори України і плакати з гаслом: «За єдину Україну!». Люди скандували: «Слава Україні! — Героям слава!» та «Україна понад усе!», співали гімн України і православні

Хресна хода у Києві

псалми. Цього року в ході взяло участь більше людей, ніж торік. А козацька сотня та волонтери з Майдану стежили, щоб під час ходи не було провокацій. До охорони долучились і представники Нацгвардії та добровільних батальйонів. Деякі з них прийшли саме за святування Хрестення Русі, аби взяти участь у молебні та повернутися до бойових дій.

На Володимирській гірці після молебні Патріарх Філарет закликав представників різних конфесій докласти всіх зусиль для консолідації України, адже цього річного святування Дня Хрестення відбувається в час російської військової агресії проти нашої держави. Участь в акціях узяли також віряни УПЦ Московського патріархату та всі, хто виступає за розбудову єдиної Української помісної православної церкви і незалежної Української держави. Звертаючись до історії, Патріарх наголосив, що перемагає не сила чи зброя, а дух і правда. «Агресія — це зло. А Бог не може бути зі злом. Перемога буде за Україною, бо з нами правда й Бог», — сказав він.

У ці дні віряни не забувають про тих, хто зараз особливо потребує підтримки. Лише у Київській області вони за тиждень зібрали більше 60 тон допомоги для армії і жителів Сходу та відправили її у зону антiterористичної операції.

Сергій ГОРИЦВІТ

Рефат Чубаров: «НАСИЛЛЯ, ВОРОЖНЕЧА І СТРАХ НЕЗАБАРОМ ЗНИКНУТЬ РАЗОМ З ТИМИ, ХТО УВІРВАВСЯ В НАШ ДІМ»

28 липня мусульмани відзначали релігійне свято Ораза-байрам (свято розговіння) з нагоди закінчення священного місяця Рамазан. Голова Меджлісу кримськотатарського народу Рефат Чубаров, якому російська влада заборонила в'їзд на півострів, вітаючи мусульман Криму зі святом Ораза-байрам, висловив упевність, що незабаром анексовані півострів буде вільний від насильства і тих, хто ображає людську гідність. Про це він написав на своїй сторінці в соціальній мережі «Фейсбук».

«Немає сумнівів у тому, що насильство, ворожнеча і страхи, які стали сьогодні атрибутами влади анексованого Криму, незабаром зникнуть з кримської землі разом з тими, хто увірвався в наш дім і став встановлювати в ньому порядки, які ображают людську гідність», — пише Р. Чубаров.

При цьому глава Меджлісу відзначає важливість того, щоб про це не забували співвітчизники, «які виявилися слабкі духом і протиставили себе народу в особі загальнонаціональних інститутів, що обираються ними», — Курултаю кримськотатарського народу і Меджлісу кримськотатарського народу».

У своєму вітальному повідомленні Р. Чубаров висловлює обурення щодо того, що кримським татарам доводиться відзначати одне з найбільш шанованих релігійних свят у них неспокійних умовах, що склалися сьогодні на півострові.

«Ще кілька місяців тому і думки не міг допустити, що благословений місяць Рамазан, який благополучно завершився сьогодні святковим намазом, мусульманам Криму належить провести в умовах, що викликують у них особливі занепокоєння і неприйняття. Тим більше, ніхто з нас не чекав, що Крим — наша Батьківщина — буде анек-

28 липня у Сімферополі в Палаці культури профспілок пройшов святковий намаз, присвячений Ораза-байрам. Святкова ритуальна молитва зібрала близько тисячі осіб. Цього року свято припало на понеділок, кримчани вперше відзначали його як офіційно неробочий день.

сований державою, чиї керівники постійно клялися у своїй прихильності до миру і дружби між народами Росії та України. Виявилось, що інші клятви і запевнення завідомо були брехливыми і фарисейськими», — пише глава Меджлісу.

Р. Чубаров упевнений, що кримськотатарський народ, який завдяки мужності попередніх поколінь витримав усі негарадзи, вижив у вигнанні та повернувся на свою Батьківщину, зможе витримати й нинішнє випробування.

«Вітаю всіх мусульман Криму з Ораза Байрамом! Нехай Всешишній Аллах дарує мир і благодінство кожній мусульманській родині, всім нашим сусідам і друзям!» — зазначив глава Меджлісу.

ТИМ

ЧАСОМ...

НАСТУП НА УКРАЇНСЬКУ ЦЕРКВУ В КРИМУ ТРИВАЄ...

Ситуація навколо громад і храмів Української православної церкви Київського патріархату в окупованому Криму дедалі більше загострюється. Священики зазнають не лише морального, але й фізичного тиску. Як уже повідомлялося, нещодавно вночі в с. Мраморному Сімферопольського району було спалено дачний будинок, що належав архієпископу Сімферопольському і Кримському УПЦ Київського патріархату Клименту.

Архієпископ Климент і Мустафа Джемілев

Остання резонансна подія навколо кримської єпархії УПЦ Київського патріархату стала у селищі Переяславському на початку липня. Тоді невідомі озброєні люди увірвалися до храму під час богослужіння, застосували фізичну силу до місцевого священика та парафіян, а автомобіль священика пошкодили. Тепер богослужіння у храмі в Переяславському проводить священик УПЦ Московського патріархату.

Архієпископ Сімферопольський і Кримський владика Климент заявив, що підпал його дачного будинку в селі Мраморному Сімферопольського району Криму — це погрози і залякування, мета яких — знищення

КЕНАСА В СІМФЕРОПОЛІ ПЕРЕДАНА КРИМСЬКИМ КАРАЇМАМ

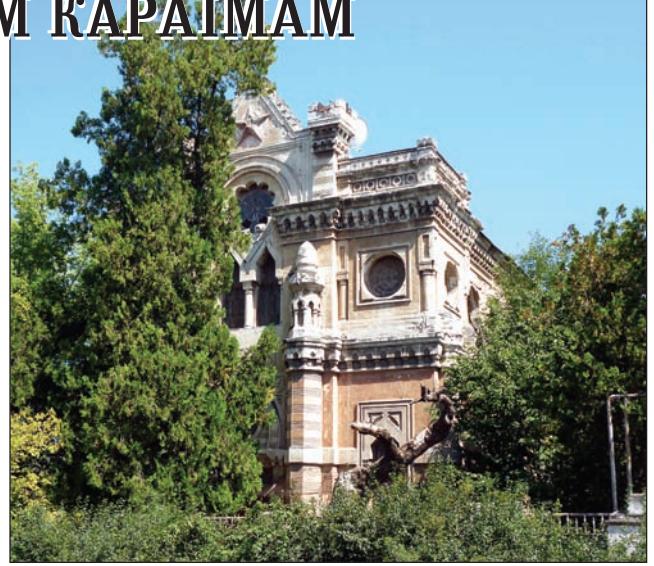
Передача ключів від будівлі кенаси представникам релігійної громади кримських караїмів «Чолпан» з наступним оформленням правовстановлювальних документів на використання для богослужіння відбулася в Сімферополі.

Кенаса була побудована в 1891-1896 роках на вулиці Каїрмській на кошти сімферопольських караїмів. Ця будівля, в якій поєднуються готичний, візантійський і мавританський стилі, входила у п'ятірку кращих кенас держави.

У 1930 році за рішенням місцевої влади кенаса була закрита. Проведена в 1934-1936 роках реконструкція спотворила її первісний вигляд. Тривалий час у будівлі розміщувався республіканський радіоцентр, і відтворена в 1991 році релігійна громада кримських караїмів могла здійснювати свої богослужіння лише у дворі. У 2012 році для цих духовних потреб їм була відведена одна кімната на другому поверсі.

Кримські караїми завжди були людьми освіченими: вчителями, лікарями, на яких орієнтувалися інші народи півострова. Їхні представники також прийшли розділити з караїмами радість повернення національної святині законним власникам.

Нам сьогодні потрібно позбутися словосполучення «Кримські караїми перебувають на межі зникнення», — зазначали учасники урочистої церемонії в своїх виступах. Ні, вони — на стадії відродження. І це дає іншим народам приклад відновлення своїх культових споруд, багатовікових історичних об'єктів, дає впевненість у своєму майбутньому. І на-

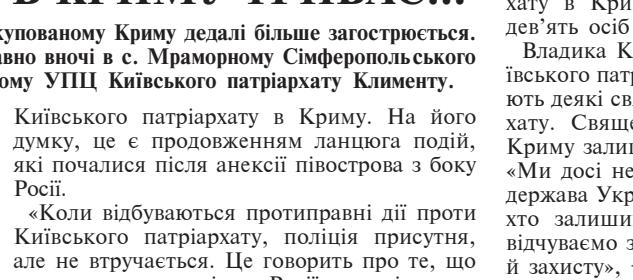

стане час, коли ми будемо допомагати одне одному будувати нові храми.

Сімферопольська кенаса стала третьою національною святинею після Джукт-Кале і комплексу храмів у Евпаторії, яку повернули кримським караїмам.

У майбутньому кенаса стане для караїмів не лише релігійним, а й духовним світським місцем. Планується створення в будівлі етнокультурного центру, де будуть бібліотека, музей, архів, недільна школа з вивчення караїмської мови. Тут можна буде скуштувати караїмські пиріжки і солодощі, приготовлені на народними технологіями. Ці символи минулого затребувані і нині, бо в караїмській культурі — витоки Криму. І вона — як його талісман. Каїмські традиції та звичаї в побуті, моралі та одязі яскравими унікальними барвами сягають на багатонаціональний палітря народів Кримського півострова, прикрашаючи її і збагачуючи.

Валентина НАСТИНА

на кількості священиків Київського патріархату в Криму — на сьогодні залишилося дев'ять осіб з тринадцятьма.

Владика Климент каже, що на майно Київського патріархату в Криму відвerto зазіхають деякі священики Московського патріархату. Священик скаржиться, що українці Криму залишилися без уваги своєї держави. «Ми досі не маємо підтвердження того, що держава Україна гарантуетиме безпеку тим, хто залишився тут, — українцям. Ми не відчуваємо з боку України якоїсь підтримки й захисту», — каже владика Климент.

Як повідомили кореспонденту «Крим. Реалії» у Кримській польовій місії з прав людини, вони взяли цей випадок під свій контроль. Невдовзі на півострів планує приїхати фахівець, який спеціалізується у царині прав на вільне віросповідання. Результатом мають стати звернення до європейських та світових інституцій.

28 липня 1914 року Австро-Угорщина — внаслідок конфлікту з убивством спадкоємця австрійського престолу, ерцгерцога Франца Фердинанда — оголосила війну Сербії. Це стало приводом для оголошення повної мобілізації в Росії. Через кілька днів, 1 серпня, Німеччина у відповідь оголосила війну Росії, що стало початком Першої світової.

Радіо «Свобода» запізнилося у професора історії НАН України Станіслава Кульчицького, чи погоджується він, що однією з головних причин участі Росії у Першій світовій було, серед іншого, й українське питання, зокрема, намагання російської імперії задушити український П'емонт — Галичину.

Якщо відштовхнутися від того, що війна почалася, то ясно, що Росія брала на себе зобов'язання вдарили саме по Австро-Угорщині, тому що було найбільш реально завдати їй поразки. На цьому південному шляху — це якраз кордони України, яка була тоді поділена між цими двома державами-суперницями. Був утворений Південно-Західний фронт, а потім він був доповнений, зі вступом Румунії у війну в 1916 році, Румунським фронтом.

Гаврило Принцип, один із шести сербських націоналістів, що були в групі планованіх убивць ерцгерцога. Принцип застрілив Фердинанда і його дружину Софію двома пострілами із браунінга

І тут Відень спіткнувся на двох питаннях — польському й українському. До речі, вони були пов'язані. І не випадково вже у 1918 році сталася оці українсько-польська війна, війна за виживання українців на території Східної Галичини, а з другого боку, — намагання поляків відреставрувати Річ Посполиту XVII століття у максимально можливих розмірах.

Ален Безансон, великий історик і мислитель з Французької академії, в одній із перших своїх праць ще на початку 80-х років ХХ століття зауважив, що Росія могла б вийти на передові рубежі в економічному плані, подолати свою економічну відсталість від Заходу, але в національному плані подолання цієї самої відсталості одночасно означало б зміцнення національностей, які жили в Росії у тому чи іншому регіоні, і, перш за все, звичайно, в Україні.

України тоді як держави не існувало. Пізніше Микита Шаповал, соціолог, й інші на основі переписів населення окреслили, так

би мовити, умовні кордони України, тобто її етнографічну територію, і вона була тоді за своїми розмірами більшою, аніж територія Австро-Угорщини. Це були обриси країни, які вона стала державою, з великими перспективами, з великим майбутнім.

І ясна річ, що національне питання в тодішній Росії — це, насамперед, українське питання. А національне питання в тодішній Австро-Угорщині — це, насамперед, звичайно, польське, але на другому місці для Відня було саме українське.

— Пане Кульчицький, Ви все вірно кажете і можна з тим погодитися, що у вогні Першої світової війни Україна виникла вже у політичних коронах?

— Так, звичайно. І коли все ж таки Галичину російські війська окупували у 1914 році, то що зробив Микола Другий? Він почав там вибудовувати Росію. Тобто, перш за все, було заборонено викладання різними мовами і, насамперед, не німецькою, а саме українською, там, де вона була. Тобто спостерігалася жахлива русифікація. Саме під час окупації Росією Галичини

у 1914–1915 роках і до нової поразки Росії у цій Першій світовій війні.

— Пане Кульчицький, а що Ви думаете з приводу того, що сьогодні ка- жуть, наприклад, що Путін, мовляв, хоче повернути світ на 100 років назад. Тобто глава Кремля сьогодні намагається, знову ж таки, як і колись Росія Миколи Другого, вирішити для Росії українське питання?

— Ці твердження обґрунтовані, але справа у тім, що те, що робиться зараз в Росії, тобто політика сучасної Росії, орієнтована на Україну, вона абсолютно не схожа на радянську політику. Це треба поверта- тися до передреволюційної політики щодо України. Тобто не зважати, що вони, українці, є окремою нацією, а що Україна ніби- то — невдала, пропашна держава, треба підкреслювати, що тут все російське повинно бути, русифікувати Україну.

І якщо дійсно Україна не визволиться, не буде відстоювати свою самоідентичність, то вона просто послужить таким людським матеріалом для планів Москви, яка дуже потребує не лише територій — і навіть не стільки територій, бо це все ж таки найбільша країна світу, — а такого собі людського матеріалу, щоб переселити його кудись на Далекий Схід, який пропадає вже без людей, а там — Китай.

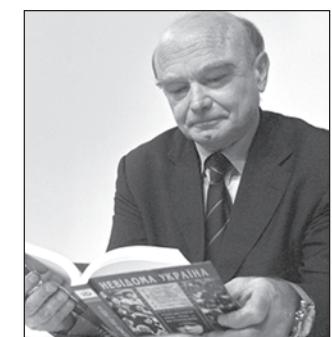
— Пане Кульчицький, виходячи от із цього всього, які мають бути уроки для України, її сучасних політиків, її влади з підсумків саме Першої світової війни, й для

тепер вони — я не кажу про Путіна, він — маріонетка все-таки, я кажу про тих людей, які вирішують долю Росії, і це, як правило, не олігархи, бо їх там прибрали до рук, а це чиновництво, яке визрівало тут же від часів Петра Первого, — так-от, ці люди вважають, що треба поверта- тися до передреволюційної політики щодо України. Тобто не зважати, що вони, українці, є окремою нацією, а що Україна ніби-то — невдала, пропашна держава, треба підкреслювати, що тут все російське повинно бути, русифікувати Україну.

І якщо дійсно Україна не визволиться, не буде відстоювати свою самоідентичність, то вона просто послужить таким людським матеріалом для планів Москви, яка дуже потребує не лише територій — і навіть не стільки територій, бо це все ж таки найбільша країна світу, — а такого собі людського матеріалу, щоб переселити його кудись на Далекий Схід, який пропадає вже без людей, а там — Китай.

— Найбільший урок — це, власне кажучи, знати історію і не повторювати старих помилок, які були тоді, у 1918 році. Чому українці опинилися на Паризькій конференції в ізоляції? Хоча б тому, що вони уклали сепаратну угоду з Німеччиною. Це — єдина, власне, 100-відсоткова причина, чому там взагалі про Україну не було мови. Чому так сталося? Це треба враховувати сьогодні. Зараз Україна — єдина в тому розумінні, що вона так склалася історично — з кількох різних регіонів. Але за минулі 25 років нічого не було зроблено, щоб ці регіони якось з'єднати один з одним.

Станіслав Кульчицький: «Путін хоче перекроїти уроки Першої світової щодо України...»

Станіслав Кульчицький

українців, якщо, наприклад, брати навіть Паризьку мирну конференцію 1919–1920 років, де українські делегації опинилися в ізоляції?

— Найбільший урок — це, власне кажучи, знати історію і не повторювати старих помилок, які були тоді, у 1918 році. Чому українці опинилися на Паризькій конференції в ізоляції? Хоча б тому, що вони уклали сепаратну угоду з Німеччиною. Це — єдина, власне, 100-відсоткова причина, чому там взагалі про Україну не було мови. Чому так сталося? Це треба враховувати сьогодні. Зараз Україна — єдина в тому розумінні, що вона так склалася історично — з кількох різних регіонів. Але за минулі 25 років нічого не було зроблено, щоб ці регіони якось з'єднати один з одним.

Василь ЗІЛГАЛОВ

Гаврило Принцип, один із шести сербських націоналістів, що були в групі планованіх убивць ерцгерцога. Принцип застрілив Фердинанда і його дружину Софію двома пострілами із браунінга

Принца Фердинанда вітають 28 червня 1914 року місцеві офіційні особи в Сараєві перед тим, як він і його дружина були вбиті

Британські окопи після німецької газової атаки на Фромелес 19 липня 1916 року

Російська піхота часів Першої світової

УКРАЇНСЬКИЙ КАЛЕНДАР

СЕРПЕНЬ

1

1923 р. — Раднарком України ухвалив рішення про початок українізації.

Українізація 1920–1930-х — тимчасова політика ВКП(б), що мала загальну назву коренізація — здійснювалася з 1920-х до початку 1930-х років ЦК КП(б)У й урядом УСРР з метою зміцнення радянської влади в Україні. Була вимушена ворожим ставленням до радянської влади з боку українців, національна свідомість яких зросла за попередні десятиліття, і особливо внаслідок національної революції 1917–1920 років, а також загрозою інтервенції Польщі, підтримуваної Антантою.

1924 р. — У Буенос-Айресі (Аргентина) засновано українське товариство «Просвіта».

1943 р. — вояками української народної самооборони (УНСО) під Делятином (Івано-Франківська обл.) розгромлено загін Сидора Ковпака. Цей загін під час рейду «від Путівля до Карпат» був допущений (як формування, що вело боротьбу з німецькими окупантами) на територію, контролювану УПА, але за наказом з Москви вдарив українським повстанцям у спину.

Померли:

1913 р. — Леся Українка, українська письменниця, перекладач,

культурний діяч. Писала у найрізноманітніших жанрах: поезії, ліриці, епосі, драмі, прозі, публіцистиці. Також працювала в діяльності фольклористики (220 народних мелодій записано з її голосу) і брала активну участь в українському національному русі.

Відома завдяки своїм збіркам поезій: «На крилах пісень» (1893), «Думи і мрії» (1899), «Відгукі» (1902), поем «Давні казка» (1893), «Одно слово» (1903), драм «Боярина» (1913), «Кассандра» (1903–1907), «В катакомбах» (1905), «Лісова пісня» (1911) та ін.

1961 р. — Борис Гміря, український оперний і камерний співак.

2 День Повітряно-десантних військ (День ПДВ).

День високомобільних десантних військ Збройних сил (кол. День аеромобільних військ України).

Народився:

1888 р. — Кость Буревій, український поет, драматург, театрознавець і літературний критик; російський революційний діяч (рос. К. Буревій). Учасник літературної дискусії 1925–1928 рр. І автор брошур «Європа чи Росія — про шляхи розвитку сучасної літератури». Був розстріляний після процесу 13–15 грудня 1934 р.

3 1775 р. — Катерина II видала манифест, який офіційно ліквідував запорозьке козацтво.

Народилися:

1819 р. — Григорій Галаган, громадський діяч, українофіл, меценат, великий поміщик на Полтавщині і Чернігівщині, представник відомого старшинсько-дворянського роду Галаганів.

1925 р. — Володимир Верменич, український композитор, хоровий диригент, педагог.

4 День Повітряних Сил Збройних Сил України.

День залізничника.

1651 р. — після поразки козаків під Берестечком литовський князь Януш Радзивіл зайняв Київ.

1687 р. — гетьманом України обрано Івана Mazepu.

Народилися:

1757 р. — Володимир Боровиковський, український іконописець, художник-портретист.

1854 р. — Марія Заньковецька, українська актриса театру та кіно.

1878 р. — Антін Крушельницький, письменник, громадсько-політичний діяч, педагог.

Помер:

1384 р. — Любарт Гедимінович, Литовсько-Руський князь, останній правитель об'єднаного Русько-королівства, король Русі.

5 1886 р. — у США вийшла перша

газета українською мовою «Америка».

1919 р. — Нестор Махно оголосив про створен

КІНО

УКРАЇНСЬКИЙ
ФІЛЬМ «ПЛЕМ'Я»
ПЕРЕМОГ В ЄРЕВАНІ

Жюрі XI «Золотого абрикоса» під головуванням директора Римського міжнародного фестивалю Марко Мюллера вручило гран-прі картині М. Слабошицького, вибравши його з 12 конкурсних фільмів, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Картина розповідає про життя вихованців інтернату для глухонімих підлітків. У центрі оповідання — вихованець інтернату, новачок Сергій, який стає частиною інтернатівської кримінальної структури «Плем'я». Фільм знятий мовою глухонімих, у ньому знялися глухонімі актори.

Світова прем'єра «Племені» відбулась в травні на Каннському фестивалі, де картина брала участь в конкурсі програми «Тиждень критики» і стала переможцем у цій програмі, а також завоювала приз «Одкровення». В основному конкурсі брали участь картини з США, Греції, Великобританії, Бразилії, Румунії, Німеччини, Італії.

Переможцем конкурсу документального кіно стала стрічка італійського режисера Джованні Донфранческо «Кам'яна ріка». Країм фільмом програми «Вірменська панорама» став «Теванік» Джовані Аветисян.

Також спеціальною нагороди фестивалю — «Параджановського талера» — удастся ще один спеціальний гість фестивалю — грузинський режисер Отар Іоселіані, який живе зараз у Франції. Нагорода являє собою копію срібних монет, на яких радянський кінорежисер і сценарист Сергій Параджанов вирізняється малюнками, будучи у в'язниці. Однією з центральних подій нинішнього «Золотого абрикоса» став День польського кіно, в рамках якого польський кінокласик Кшиштоф Зануссі на честь свого 75-річного ювілею отримав премію Гарегіна «Хай буде світло».

«ЗОЛОТИЙ ДЮК» —
ЗА «СУТИНКИ»

Країм українським повнометражним фільмом V Одесського міжнародного кінофестивалю визнана стрічка «Сутінки» Валентина Васяновича. Як передає «УНІАН», церемонія закриття фестивалю, де були оголошені результати, почалася з хвилини мовчання за загиблими на сході країни — мирними жителями та українськими військовослужбовцями.

Статуетку «Золотий Дюк» за кращий український повнометражний фільм національної конкурсної програми й грошовий приз — 50 тис. грн. голова журі національної конкурсної програми Віталій Манський вручив режисерові документальній картині «Сутінки» В. Васяновичу. Крім того, почесний приз за внесок у кіномистецтво одержала український режисер Кіра Муратова, фільм якої «Астенічний синдром» було показано в рамках фестивалю на Ланжеронівському спуску.

Переможцем у номінації «Краща акторська робота» стала Анжеліка Літценбургер (фільм «Party Girl»). Призом «за захоплючу режисуру і безкомпромісно правдиве відображення китайської сучасності» відзначено режисера картини «Чорне вугілля, тонкий лід» Йінан Дяо.

Нагороду за «Кращий фільм фестивалю» з рук голови журі міжнародної конкурсної програми, британського режисера Пітера Веббера одержала грузинська картина «Побачення всліпу» в особі продюсера Олени Єршової і виконавця головної ролі Андро Сакварелізе. Журі також відзначило дві стрічки міжнародної конкурсної програми спеціальними нагородами — мексиканський фільм «Герой» Алонсо Рубіспаласіоса за «новаторську форму вираження поведінки драматурга» й російську стрічку «Зірка» Анни Мелікян за акторську гру Тіни Далакішвілі.

ГАРЯЧИЙ ВІТЕР зі СХОДУ

Як із піщинки в особливих умовах нашаруванням перламутру виростає перлина, так і людина в сприятливих умовах розкриває всі свої природні обдарування. Таким благодатним краєм, де пісня, музика і поетичне слово лінуть із самого серця, де шляхи різних народів Заходу і Сходу, перетнувшись, дали поштовх створенню нових традицій і звичаїв, став для багатьох людей Кримський півострів.

— Я народилася в Азербайджані, але вже вісімнадцять років мій дім у Криму. Тут вирости мої двоє синів, — розповідає поетеса і перекладач Арифа Мухтарова. — Ці два куточки землі — Азербайджан і Крим — обидва в моїй душі, обидва мені дорогі. І так жити мені зовсім неважко. Мені легко. Від цієї любові я в Криму почала писати вірші, щоб кожен зміг взяти щось для себе від кожного поетичного рядка.

Вона пише рідною азербайджанською мовою про те, як живут в одному під'їзді, але в різних квартирах справедливість і несправедливість, як стукати в двері, відчинивши які, не зазнали кривди, не отруті душу, а знайти собі друзів і бути щасливим.

Цим натхненним виступом А. Мухтарової у Всеукраїнському інформаційно-культурному центрі розпочалася літературно-музична програма «Азербайджанські мотиви в Криму», яка дала початок новому унікальному проекту «Взаємопроникнення культур у кримському супільстві». Він спрямовані на вивчення і популяризацію культур народів Криму, зміцнення міжнаціональної злагоди на півострові. Заплановано проведення в його рамках спільно з національно-культурними об'єднаннями низки заходів.

Ініціатором першої національної програми, підготовленої співробітниками центру спільно з громадською організацією «Конгрес азербайджанців у Криму — «Ватан», стала керівник її департаменту щодо роботи з жінками та молоддю А. Мухтарова. Зустрічі з нею неодноразово про-

ходили у ВІКЦ. От і цього разу в невеликому затишному залі зібралися шанувальники її творчості, друзі, родичі, колеги. Азербайджанці, які проживають у Криму, за словами голови громадського об'єднання «Ватан» Гафіса Аббасова, незважаючи на свою віддаленість від рідної землі, продовжують зберігати і розвивати національну культуру, традиції. А перейнявши все добре від інших народів півострова, вносять це у свій побут і кухню. Таке переплетення міжнаціональних зв'язків збагачує нас усіх духовно, морально і практично.

Подивившись відеофільму про Баку, послухавши виступаючих, присутні немов відкрили мушлю з перлиною азербайджанської культури і побачили, як у близку талантів вона сяє в намисті усіх народів півострова. У творчій особистості Арифи Мухтарової поєднуються, на думку Мехмана Мамедова, три «е»: енергія добра, ентузіазм та емпатія, тобто співчуття, співпереживання з емоційним станом інших. Вона дискомфортно відчуває себе, коли ображают слабих, і бере відповідальність за долю оточуючих людей, як і свою, у власні руки.

Сам він також не відразу, а з роками відчув у собі потребу в літературі. Вийшовши у відставку в 2010 році, він — підполковник міліції взявся за перо, бо вважає, що колишніх міліціонерів не буває. І тепер розслідує заплутані кримінальні справи в своїх гостросюжетних детективах. А його оповідання «Дітовбивця» нещодавно було названо в числі лауреатів літературного конкурсу в Астані.

Комусь Схід здалеку здається загадковим, а на близькій відстані виявляється — рай: гори кавунів і динь, у дворах жінки печуть лаваші. Таким його поба-

чила бахчисарайська поетеса Галина Литовченко, яка три роки прожила неподалік від Баку разом із чоловіком — військовослужбовцем.

«Люди там доброзичливі, непитущі, — говорить вона. — Якщо нахиляються до квітки, то не для того, щоб її зірвати, а щоб, за словами поета, її своею обличчя показати».

Нещодавно сам із азербайджанського циклу були опубліковані в перекладі російською мовою в журналі «Літературний Азербайджан». А весь цикл нині готовується до видання книгою «Закавказзя в спогадах українки», в яку, крім віршів, увійде автобіографічне оповідання «Міраж» з головною героїнею — дружиною офіцера.

Декілька поетичних замальовок, написаних з гумором і національним східним колоритом, прозвучали на цій зустрічі в авторському виконанні.

І в інших виступаючих також залишилися найкращі враження від перебування в Азербайджані. Ведучий програми, заслужений артист Криму Аркадій Вакуленко, був учасником декади української культури та мистецтва в цій республіці ще в період колишнього Союзу. Кримськотатарська поетеса Ельвіра Емір-Алі-Капніст з дитинства пам'ятає:

— Підпліваємо до Баку на парамі вночі і бачимо багато-бага-

то вогнів. Дуже яскраве і гаряче місто. Там багато сонця.

А Людмила Васильєва, заслужена артистка Криму, солістка Кримської філармонії, розповіла, як пройшли минулого року в Криму Дні азербайджанської культури за участі народного артиста України Курбана Аббасова.

З Баку в неї пов'язані спогади про перебування в оперному театрі, на Каспії та Аштероні. Це місто вітряків і багатьох історичних пам'яток, найвизначніші з яких — Дівоча вежа, фортеця Ічери Шехер, палац Ширваншахів (XV століття).

Побувавши в Баку два роки тому після тривалої розлуки з рідними місцями, Арифа Мухтарова відзначила, як столиця поєднує в своєму архітектурному вигляді древність і сучасні тенденції, як багато з'явилося нових чудових споруд, вулиць, проспектів.

«Світ змінюється, а з ним змінюємося і ми», — говорить вона, але в цих змінах прагне не втрачати зв'язків зі своїми коренями, отримуючи національні традиції в одязі, поведінці. Виховує людину, на її думку, навіть косинка, накинута жінці на плечі, усмішка на обличчях.

А щоб ніколи не гасла іскра щастя в очах усіх матерів і завжди був у нашому домі мир, — про це співала в своїх піснях співачка і композитор, заслужена артистка Криму Зера Кенжикаєва, танцювали юні брати Ахмед і Мухамед Мамедови.

Завершилася зустріч дегустацією традиційних національних азербайджанських солодощів з пахлавою. І як визначний поет Сходу Нізамі, який жив у XII столітті в азербайджанському місті Гянджа, своїми поемами об'єднав людей різних вірувань, так у сучасному світі культура і спілкування зближують народи, дають поштовх для співробітництва і розвитку в спільніх інтересах.

Валентина НАСТІНА

ОФОРМИТИ ПЕРЕДПЛАТУ на всеукраїнську загальнополітичну і літературно-художню газету «Кримська світлиця» та інші культурологічні видання ДП «Національне газетно-журналне видавництво» (газету «Культура і життя», журнали «Українська культура», «Український театр», «Театрально-концертний Київ», «Музика», «Пам'ятки України: історія та культура») можна в будь-якому поштовому відділенні зв'язку України. У країнах далекого зарубіжжя оформити передплату на ці видання можна через сайт www.presa.ua на сторінці «Передплата On-Line». Передплатити та придбати окремі примірники видань в електронній версії можна за адресою — <http://presspoint.ua/>. Така послуга доступна в будь-якій країні світу. **Довідки за тел.: (044) 498-23-64; e-mail: nnu.kultura.porhun@gmail.com**